KARAKTERISTIEKE OBJECTEN
GEMEENTE WESTERWOLDE

GEMEENTE WESTERWOLDE

LIBAU
GRONINGEN & DRENTHE

Karakteristieke objecten
Gemeente Westerwolde

Inhoud

1. Inleiding
2. Karakteristieke objecten
    - Bellingwolde
    - Blijham
    - Bourtange
    - Oudeschans
    - Sellingen
    - Ter Apel
    - Ter Apelkanaal
    - Veelerveen
    - Vlagtwedde
    - Vriescheloo
    - Wedde
3. Waarderingscriteria
4. Handreiking karakteristieke bebouwing
5. Bronnenlijst

1. Inleiding

Dit rapport bevat de selectie van karakteristieke objecten in de gemeente Westerwolde. Deze inventarisatie en selectie is uitgevoerd door Libau in opdracht van de gemeente Westerwolde. In deze inleiding komen de aanleiding, het doel en de werkwijze van het onderzoek aan bod.

Aanleiding en doel
Karakteristieke gebouwen dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit en de beleving van de gemeente. Voor het buitengebied van de voormalige gemeente Vlagtwedde bestaat al een lijst met karakteristieke objecten. De gemeente Westerwolde wil graag ook in de overige delen van de gemeente karakteristieke panden aanwijzen. Door deze waardevolle gebouwen op te nemen in het bestemmingsplan kan worden voorkomen dat waardevolle gebouwen worden gesloopt zonder dat een nadere afweging mogelijk is ten aanzien van de (historische) waarde van het pand en voor de omgeving. Ook kan bij de doorontwikkeling van karakteristieke gebouwen beter rekening worden gehouden met de cultuurhistorische waarde en kenmerken van deze panden.

Met de inventarisatie en selectie van karakteristieke objecten biedt de gemeente duidelijkheid vooraf, zowel richting eigenaren als andere partijen, en wordt voorkomen dat de gemeente slechts ad hoc en per individuele casus kan reageren op de ontwikkelingen. Daarnaast wordt vanuit de samenleving een groeiende belangstelling gesignaleerd voor – en een roep om – bescherming van cultureel erfgoed als drager van lokale identiteit.

Werkwijze
Het uitgangspunt van de inventarisatie van karakteristieke objecten is een door de gemeente opgestelde groslijst bestaande uit adresgegevens van gebouwen met een bouwjaar tot 1960. Voor de periode 1850-1940 zijn de gegevens van het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) als basis genomen. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van (een beperkt aantal) rijksmonumenten. Daarnaast is veldwerk verricht, evenals een beknopt literatuuronderzoek. De voorselectie van karakteristieke gebouwen is tijdens drie dialoogavonden besproken met betrokken inwoners. Naar aanleiding van de dialoogavonden zijn de wijzigingen in de voorselectie verwerkt en is aanvullende informatie

informatie toegevoegd. Ook zijn vanuit de gemeente aanvullingen gegeven. Op basis hiervan is de selectie van karakteristieke objecten tot stand gekomen.

Handreiking

Behoud van karakteristieke gebouwen is het uitgangspunt. Dit betekent echter niet dat er niks meer veranderd kan worden aan een gebouw met een karakteristieke status. Bij deze selectie zit ook een handreiking voor de omgang met karakteristieke panden. Hierin worden principes uitgewerkt waarmee rekening zou moeten worden gehouden bij de doorontwikkeling van karakteristieke gebouwen, zoals verbouwingen of uitbreidingen. Voor verschillende veelvoorkomende gebouwtypen zijn handvatten gegeven voor verbouw en herbouw. In de handreiking komt tot uiting op welke wijze rekening kan worden gehouden met de waarden van een karakteristiek gebouw.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het belangrijkste onderdeel van dit document, namelijk de selectie van karakteristieke objecten in de gemeente Westerwolde. Hierin zijn zowel de karakteristieke objecten in het buiten gebied als de kernen van voormalig gemeente Vlagtwedde en Bellingwedde opgenomen. De objecten op de lijst zijn gerangschikt per kern en vervolgens op straatnaam en huisnummer. Elk object is voorzien van een korte beschrijving en een score ten aanzien van de vijf algemeen gehanteerde criteria voor de waardering van gebouwd erfgoed. In Hoofdstuk 3 bevat een nadere omschrijving van deze criteria. Hoofdstuk 4 bevat een handreiking voor de omgang met karakteristieke bebouwing.
De rijksmonumenten in het gebied zijn al beschermd en maken daarom geen deel uit van het onderzoek. Een actueel overzicht van alle rijksmonumenten is te vinden in het monumentenregister van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed op https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/. Tot slot bestaat hoofdstuk 5 uit een overzicht van de gebruikte bronnen.

2. Karakteristieke objecten

Karakteristieke objecten Bellingwolde

Bellingwolde	B.L. Tijdensweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Boerderij gebouwd in 1932. Boerderij van het kop-romp type uitgevoerd in interbellumarchitectuur. O.a. voorzien van gekleurd metselwerk en gekoppelde vensters. Beeldbepalende ligging aan de zuidoostzijde van het B.L. Tijdenskanaal in Rhederbrug.

Bellingwolde	Eikenlaan 3		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Arbeiderswoning, gebouwd in circa 1915. Woonhuis in ambachtelijk-traditionele trant met enige kenmerken van overgangsarchitectuur, o.s. gestucte latei en vensterindeling. Beeldbepalende ligging aan laantje aan de oostzijde van Bellingwolde. Relatief gaaf bewaard voorbeeld van een arbeiderswoning.

Bellingwolde	Hamsterweg 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij met dwarshuis en aangebouwde bijschuur (toegevoegd in 1930). Voorhuis uitgevoerd als symmetrisch dwarshuis met invloeden van neoclassicisme. Voorgevel met middenrisaliet met topgevel en zadeldak. Beeldbepalend gelegen op ruim erf in open landschap. Ensemble met naastgelegen boerderij nr. 4.

Bellingwolde	Hoofdweg 1, 1a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Westerwoldse type, gebouwd rond 1860. Voorhuis en schuur onder zadeldak. In ambachtelijk-traditionele trant. Gaaf bewaard voorbeeld van Westerwoldse boerderij. Beeldbepalende ligging aan het begin van de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	B.L. Tijdensweg 9a		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Gemaal Loosterveen. Gebouwd in 1951 en uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur. Eenlaags gebouwtje onder lessenaarsdak. Beeldbepalende ligging aan het B.L. Tijdenskanaal, nabij Rhederveen. Vergelijkbaar met gemaal Kanaaldijk O.Z. 16 Bellingwolde.

Bellingwolde	Hamsterweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorhuis uit 1897 uitgevoerd met symmetrische voorgevel voorzien van topgevel met roosvenster in de top. Beeldbepalend gelegen op ruim erf met hoog opgaand geboomte in open landschap. Ensemble met naastgelegen boerderij nr. 6.

Bellingwolde	Hamsterweg 18		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type, gebouwd rond 1885. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. omlijste entree met erboven dubbele vensters. Beeldbepalend gelegen op ruim erf in open landschap.

Bellingwolde	Hoofdweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in 1940. Kop-hals-romp boerderij, uitgevoerd in traditionalistische architectuur. Zeldzaam voorbeeld van boerderijbouw tijdens de Tweede Wereldeldoorlog. Gebouwd op locatie van oudere boerderij. Beeldbepalende ligging aan het begin van de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 4**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij, gebouwd in 1853. Boerderij van het Oldambtster type, uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel (krimpen). Later aangebouwde serre. Beeldbepalende ligging aan het begin van de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 52**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij gebouwd in 1887. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. symmetrische indeling voorhuis, daklijst, omlijsting vensters en entree. Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 73**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villavormig woonhuis in vernieuwingsstijl met onder meer topgevels, portiek, erkers en loggia. Wit gestuct boven basement van basalt. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg. Overeenkomsten met villavormig woonhuis Hoofdweg 129.

Bellingwolde	**Hoofdweg 79**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterwoning van de MULO. Woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in Vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van gestucte banden, gedecoreerde lateien en goot. Bijbehorende MULO-school is gesloopt. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg, naast lagere school. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 32**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkelpand uit 1960. Voormalige winkel voor manufacturen en woningtextiel Koolhof. Eenlaags gebouw in modernistische architectuur. Voorbeeld van naoorlogse winkelbebouwing. Beeldbepalende hoekligging aan de Hoofdweg.

Bellingwolde	**Hoofdweg 61**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij gebouwd in 1901. Schuur herbouwd na brand in 1947. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. symmetrische indeling voorhuis, daklijst en omlijste entree. Met baanderdeuren in voorzijde schuur. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 77**		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Schoolgebouw, gebouwd in 1925. Openbare basisschool de Westerschool. Uitgevoerd in Interbellum architectuur. Eenlaags gebouw onder kap met brede dakoverstek. Met kenmerkende schoolvensters. Beeldbepalende teruggerooide ligging met schoolplein aan de voorzijde. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 80**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning uit 1905. Uitgevoerd als asymmetrisch dwarshuis, vervaardigd in een eclectische bouwstijl met afgeknot schilddak op een rechthoekige plattegrond. Kenmerkend aan de hand van verschillende decoratieve metselmozaïeken. Is onderdeel van het beschermd dorpsgezicht. Beeldbepalende hoekligging.

Bellingwolde	**Hoofdweg 82**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis gebouwd in 1889. Oorspronkelijk voorhuis van de Franse school-heerd. Symmetrisch opgezet woonhuis onder schilddak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden neoclassicisme, o.a. daklijst, dakopbouw en omlijste entree. Beeldbepalende ligging in het lint. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 98**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type, gebouwd in 1904. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicsme, o.a. omlijste entree met erboven dubbele vensters. Beeldbepalende ligging op ruim erf aan de Hoofdweg in het beschermde gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 110**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij 'Rigtersheert' gebouwd circa 1880 op oudere boerderijplaats. Boerderij van het Westerwoldse type, uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Met sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel (krimpen) en baanderdeuren aan de voorzijde. Beeldbepalende ligging in het lint. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 120**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij gebouwd in 1885. Voorhuis uitgevoerd als dwarshuis met vooruitspringende en verhoogde middenrisaliet. Uitgevoerd met kenmerken van eclectisicme, o.a. decoratie rond vensters, topgevel en daklijst. Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 88**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	0
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige dwarshuisboerderij gebouwd in 1895. Voorhuis uitgevoerd als dwarshuis, schuur is inmiddels gesloopt. Uitgevoerd in rijke eclectische architectuur, o.a. pleistering, erker en omlijsting vensters. Beeldbepalende ligging op ruim perceel aan de Hoofdweg. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 109**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rigtersborg. Voormalige dokterswoning gebouwd in circa 1950. Pand op T-vormige plattegrond. Uitgevoerd in kenmerkende wederopbouwarchitectuur. Beeldbepalende ligging op ruim perceel aan de Hoofdweg. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. Op locatie van in WOII verwoeste villa.

Bellingwolde	**Hoofdweg 113, 113a**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig café en zalencomplex uit 1946. Herbouw van in 1943 tijdens bombardement verwoeste voorganger en gebouwd in vorm geïnspireerd op voorganger. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg.

Bellingwolde	**Hoofdweg 122**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1938. Rentenierswoning op samengestelde plattegrond. Wit gekeimd met asymmetrische bouwvorm. Met o.a. erker aan de voorzijde, overkapping ter plaatse van de entree aan de zijkant. Beeldbepalende ligging op een ruim perceel aan de Hoofdweg, gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Bellingwolde	Hoofdweg 125		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1890. Uitgevoerd als dwarshuis met schuur, in ambachtelijk traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. symmetrische gevelindeling, daklijst, omlijsting entree en vensters met kuiven. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	Hoofdweg 129		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villavormig woonhuis in vernieuwingsstijl met onder meer topgevels, portiek, erker en loggia. Wit gestuct boven basement van schoonmetselwerk. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg. Overeenkomsten met villavormig woonhuis Hoofdweg 73.

Bellingwolde	Hoofdweg 132		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige pastorie van de Gereformeerde kerk, uit omstreeks 1924. Kenmerkend schilddak, erker en witgepleisterde tweede verdieping. Uitgevoerd in Interbellumarchitectuur. Vormt samen met de naastgelegen kerk een ensemble en ligt beeldbepalend in het lint. Gesitueerd in beschermd dorpsgezicht.

Bellingwolde	Hoofdweg 157		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning, gebouwd in circa 1885. Dwarshuis. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond onder schilddak met nokschoorstenen. Uitgevoerd met invloeden van eclecticisme, o.a. blokbepleistering, omlijsting entree en vensters. Beeldbepalend ligging aan de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	Hoofdweg 127		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vm. burgemeesterswoning. Gebouwd in 1913-14 voor burgmeester Rookmaker naar ontwerp van C.J. Brill. Tweelaagse villa op samengestelde plattegrond, in vernieuwingsstijl o.a. gekleurde baksteen, erker, inpandig balkon, gedecoreerde gootlijst. Beeldbepalende ligging op ruim perceel aan de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	Hoofdweg 130		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig Gereformeerde kerk Rehoboth. Gebouwd in 1918. Kleine zaalkerk voorzien van dakruiter. Met aangebouwd verenigingsgebouw van later datum aan de achterzijde. Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Hoofdweg en ensemble met naastgelegen pastorie. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	Hoofdweg 150		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij uit 1907. Voorhuis uitgevoerd als dwarshuis, welke met een hals is verbonden met de schuur. Schuur herbouwd in 1963 na brand. Voorhuis uitgevoerd in de stijl van de neorenaissance, o.a. met speklagen en fries in metselmozaïek. Beeldbepalende ligging in het lint. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	Hoofdweg 158		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig gemeentehuis. Gebouwd in 1915 naar ontwerp van architect C.J. Bill. Fors tweelaags pand op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in Um-1800-architectuur. Beeldbepalende ligging precies in het midden van Bellingwolde. Gelegen in beschermd gezicht. Aanbouw aan achterzijde is van later datum en valt buiten de aanduiding.

Bellingwolde	**Hoofdweg 159**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning, gebouwd in circa 1890. Uitgevoerd als blokvormig dwarshuis met schuur. Symmetrisch opgezet woonhuis. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. dakijst en omlijsting gevelopeningen. Beeldbepalende hoekligging, op ruim perceel. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 163**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning gebouwd in 1883. Uitgevoerd als dwarshuis met achterhuis. Gepleisterd pand, uitgevoerd in eclectische architectuur, o.a. voorzien van middenrisaliet, blokbepleistering en vensters met rondbogen. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg. Ensemble met nr. 165. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 173**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Winkel-woning gebouwd in 1934 in Expressionistische architectuur. Thans cafetaria de Postiljon. Kenmerkende dakkapellen op de hoeken van het gebouw. Uitbouw aan de linkerzijde is van een latere datum. Gelegen in een beschermd dorpsgezicht. Voorbeeld van winkelbebouwing uit de jaren dertig.

Bellingwolde	**Hoofdweg 201**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis van een voormalig kwekerij, gebouwd omstreeks 1925. Woning van het villatype onder samengestelde kap. Gelegen op een T-vormige plattegrond en een relatief hoog zadeldak. Beeldbepalende ligging in het lint. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 161**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Museum de Oude Wolden. Achterhuis van een villa, waarvan de woning in 1943 tijdens een bombardement werd verwoest. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant en onder schilddak. Schuur gewijzigd. Met aanbouw uit jaren '60. Zeer beeldbepalende hoekligging en gelegen in beschermd gezicht. Met hekwerk en tuinaanleg.

Bellingwolde	**Hoofdweg 165**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij, gebouwd in 1895 voor A.E.C. Rookmaker. Zeer fors tweelaags voorhuis, uitgevoerd als landhuis in eclectische architectuur. Schuur in meer sobere architectuur. Voorbeeld van zeer rijk uitgevoerde boerderijn in Bellingwolde. Beeldbepalende ligging op ruim perceel met tuinaanleg. Ensemble met nr. 163. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 188**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning gebouwd in 1933 uitgevoerd als dwarshuis. Vervaardigd in eclectische bouwstijl, met rechthoekig schilddak en opvallende dakkapel. Staat in beschermd dorpsgezicht. Beeldbepalende ligging in het lint.

Bellingwolde	**Hoofdweg 243, 243 a-f**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis met voormalig graanpakhuis. Vm. directeurswoning gebouwd in 1887 en uitgevoerd als dwarshuis met achterhuis, in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden neoclassicsime. Achter de woning een vm. graanpakhuis uit 1913. Beeldbepalende ligging in het lint en in beschermd dorpshezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 247**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in 1873. Boerderij van het Oldambtstertype, met de naam Uiterdijksheerd. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant, o.a. voorzien van omlijsting entree en daklijst. Beeldbepalende ligging in het lint. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Bellingwolde	**Hoofdweg 289**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel met woonhuis. Uitgevoerd als winkel-woning van het krimpentype. Met winkelruit in de voorgevel. In ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van winkelbebouwing in Bellingwolde, relatief gaaf bewaard gebleven. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	**Kanaaldijk W.Z. bij 1**		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazemat Rhederbrug Noord. Kazemat van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Gelegen aan de westzijde van het B.L. Tijdenskanaal, nabij de brug in Rhederbrug.

Bellingwolde	**Kanaaldijk W.Z. 5**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Brugwachterswoning, gebouwd in 1908. Eenlaagse woning onder zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beeldbepalende ligging aan het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal. In 1951 is de Leidijksebrug bij herbouw enigszins verplaatst.

Bellingwolde	**Hoofdweg bij 263a**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Bushokje van busbedrijf GADO (Groninger Autobusdienst Onderneming). Gebouwd in 1957 op initiatief van buurtvereniging “Vriendschap”. Thans nog in gebruik als wachthokje voor de bus. Aan de Hoofdweg in Bellingwolde, bij de bushalte Reiderlandstraat. Gelegen in beschermd gezicht. Ensemble met vergelijkbaar bushokje in Vriescheloo.

Bellingwolde	**Kanaaldijk O.Z. 16**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Gemaal Bellingwolderveen. Gebouwd in 1951 en uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur. Eenlaags gebouwtje onder lessenaarsdak. Beeldbepalende ligging aan het B.L. Tijdenskanaal, nabij bocht in het kanaal. Ensemble met B.L. Tijdensweg 9a Bellingwolde.

Bellingwolde	**Kanaaldijk W.Z. bij 2**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Leidijksebrug. Ophaalbrug over het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal. Gebouwd in 1951 als vervanger van een oudere brug. Onderdeel van ensemble van vergelijkbare bruggen over het B.L. Tijdenskanaal, met elk een bijbehorende brugwachterswoning.

Bellingwolde	**Kanaaldijk W.Z. bij 7**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Lethebrug. Ophaalbrug over het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal. Gebouwd in 1951 als vervanger van een oudere brug. Onderdeel van ensemble van vergelijkbare bruggen over het B.L. Tijdenskanaal. Ensemble van brug, brugwachterswoning en kazemat.

Bellingwolde	Kanaaldijk W.Z. 7		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Brugwachterswoning, gebouwd in 1908. Eenlaagse woning onder zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beeldbepalende ligging nabij de Lethebrug aan het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal. Ensemble van brug, brugwachterswoning en kazemat.

Bellingwolde	Noorderstraat 28 t/m 50 even nummers		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rij van twaalf sociale huurwoningen. Gebouwd in 1939. Rij van tien voormalige arbeiderswoningen. Woningen onder zadeldak, voorzien van kenmerkend venster in de zijgevel. In zorgvuldige interbellumarchitectuur. Voorbeeld van planmatige sociale woningbouw. Beeldbepalend voor de Noorderstraat. Ensemble met nrs. 4-22.

Bellingwolde	Oudeschanskerweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige tramremise, gebouwd in circa 1917. Remise van de Stoomtramwegmaatschappij Oostelijk Groningen, onderdeel van de tramlijn Bellingwolde-Blijham. Gebouw op rechthoekige plattegrond en onder zadeldak. In sobere, maar zorgvuldige architectuur. Beeldbepalende ligging aan de Oudeschanskerweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	Rhederweg 19		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning, gebouwd in circa 1920. Behorende bij de naastgelegen school. Eenlaags woonhuis uitgevoerd in overgangsarchitectuur, o.a. met fries en boogtrommels met metselmozaïek. Ensemble met naastgelegen vm. schoolgebouw. Beeldbepalende ligging in Rhederbrug.

Bellingwolde	Noorderstraat 4 t/m 22 even nummers		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rij van tien sociale huurwoningen. Gebouwd in 1938 naar ontwerp van J.W. Verdenius. Woningen onder zadeldak, voorzien van houten betimmering topgevel en kenmerkend rond venster in de zijgevel. In zorgvuldige interbellumarchitectuur. Voorbeeld van planmatige sociale woningbouw. Beeldbepalend voor de Noorderstraat. Ensemble met nrs. 28-50.

Bellingwolde	Oude Lindelaan 10		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige arbeiderswoning, gebouwd rond 1880. Klein woonhuis van het krimpentype uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Een van de weinige relatief gaaf bewaarde arbeiderswoningen in het gebied. Beeldbepalende ligging aan laan aan de zuidoostzijde van het dorp. Voorbeeld van arbeiderswoningen aan (zand)lanen.

Bellingwolde	Oudeschanskerweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij, gebouwd in 1928. Boerderij met villa als voorhuis. Met vrijstaande bijschuur. Uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl, o.a. gekleurde baksteen, voorhuis met erker. Beeldbepalende ligging aan de Oudeschanskerweg. Gelegen in beschermd gezicht.

Bellingwolde	Rhederweg 21, 21a		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig schoolgebouw, gebouwd in 1902. Eenlaags pand op L-vormige plattegrond en onder schilddak. Voorzien van kenmerkende hoge ramen bij de klaslokalen en een dakruiter. Ensemble met naastgelegen vm. Meesterswoning. Beeldbepalende ligging in Rhederbrug, met schoolplein aan straatzijde.

Bellingwolde	**Rhederweg 25**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Brugwachterswoning, gebouwd in 1908. Eenlaagse woning onder zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beeldbepalende ligging nabij de Rhederbrug aan het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal. Ensemble met nabij gelegen kazemat.

Bellingwolde	**Rhederweg 138**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige Hervormde Kapel. Gebouwd in 1920. Zaalkerk met dakruiter. Voorzien van kenmerkende spitsboogvormige vensters. Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Rhederweg in Rhederbrug. Thans bijgebouw bij woning.

Bellingwolde	**Wymeersterweg 17**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Brugwachterswoning, gebouwd in 1908. Eenlaagse woning onder zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beeldbepalende ligging nabij de Wymeersterbrug aan het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal. Ensemble van brug, brugwachterswoning en kazemat.

Bellingwolde	**Wymeersterweg bij 17**		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazematten Wymeersterbrug. Twee kazematten van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Ensemble van twee kazematten. Gelegen aan de westzijde van het B.L. Tijdenskanaal, nabij de Wymeersterbrug.

Bellingwolde	**Rhederweg 51**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig grenskantoor. Gebouwd in 1956 en gerestaureerd in 2021. Eenlaags gebouw op rechthoekige plattegrond.
Het laatste fysieke grenskantoor van Bellingwolde. Eerste gebouw vanaf de Duitse grens. Beeldbepalende ligging aan de Rhederweg nabij de grens.

Bellingwolde	**Vonkslaan 6**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Arbeiderswoning, gebouwd in circa 1915. Woonhuis van het krimpentype. Sobere architectuur. Voorbeeld van arbeiderswoningen in Westerwolde. Een van de weinige relatief gaaf bewaarde voorbeelden. Beeldbepalende ligging aan laantje aan de zuidoostzijde van Bellingwolde.

Bellingwolde	**Wymeersterweg bij 17**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Wymeersterbrug. Ophaalbrug over het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal. Gebouwd in circa 1960 als vervanger van een oudere brug. Onderdeel van ensemble van vergelijkbare bruggen over het B.L. Tijdenskanaal. Ensemble van brug, brugwachterswoning en kazemat.

Karakteristieke objecten Blijham

Blijham	Hoofdweg 7		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1930 naar ontwerp van architecten E. en J. Timmer uit Winschoten. Woning op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd met kenmerken van expressionisme. Met o.a. expressief gebruik baksteen en zorgvuldige detaillering. Beeldbepalende ligging op een ruim perceel aan de Hoofdweg.

Blijham	Hoofdweg 38		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige onderwijzerswoning uit 1912. Woonhuis van het villatype. Woning op samengestelde plattegrond, uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Beeldbepalende ligging in het lint aan de Hoofdweg. Bijbehorende school is inmiddels verdwenen.

Blijham	Hoofdweg 185		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalig Groene Kruisgebouw, gebouwd in 1932. Eenlaags pand onder schilddak. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur, o.a. in lichte kleur baksteen. Met groen kruis in de voorgevel. Voorbeeld van voorzieningen in de dorpen in de jaren '30. Beeldbepalende ligging in het lint.

Blijham	Oosteinde 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa / rentenierswoning, gebouwd in 1926. Tweelaagse woning op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl. Ensemble met naastgelegen villaboerderij. Beeldbepalende ligging aan de noordzijde van Blijham, in rij met meer voorname bebouwing.

Blijham	Hoofdweg 18		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis met vm. kapel van Ned. Hervormde Evangelisatie. Schuur in 1918 verbouwd tot evangelisatielokaal. Uitgevoerd door bouwmeester J. Bos. Eenlaags gebouw onder zadeldak. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg.

Blijham	Hoofdweg 56		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis met voormalig postkantoor, gebouwd in 1905. Eenlaags gebouw onder wolfskap. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant en voorzien van lijstgevel, kleine dakopbouw en gestucte aanzet- en sluitstenen. Beeldbepalende gerende ligging in het lint.

Blijham	Oosteinde 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij, gebouwd in 1910.Voorhuis uitgevoerd als villa op samengestelde plattegrond, schuur op rechthoekige plattegrond. Voorhuis met kenmerken van vernieuwingsstijl, o.a. hoektorentje. Beeldbepalende ligging aan de noordzijde van Blijham in rij met meer voorname boerderijen. Ensemble met naastgelegen villa/rentenierswoning.

Blijham	Oosteinde 9		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in 1913. Woonhuis bestaande uit een voorhuis met achterhuis, op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl, o.a. erker, omlijsting entree, vensterindeling, kenmerkende detaillering. Beeldbepalende ligging aan de zuidzijde van Oosteinde. In gebied met meer voorname bebouwing. Met hekwerk aan straatzijde.

Blijham	Oosteinde 11		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd 1903 naar ontwerp van Kruizinga. Uitgevoerd als dwarshuis met schuur. Overgangsarchitectuur o.a. symmetrische indeling voorhuis, fries met baksteendecoratie, boogtrommels met mozaïek en verdere decoratie/detaillering. Beeldbepalende hoekligging aan de zuidzijde van Oosteinde met meer voorname bebouwing.

Blijham	Oosteinde 27		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voorhuis van voormalige villaboerderij, gebouwd in 1937 naar ontwerp van J. Heikens. Fors tweelaags woonhuis op samengestelde plattegrond. Schuur in 1974 afgebroken. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Beeldbepalende ligging aan de zuidzijde van Oosteinde. In rij met meer voorname bebouwing.

Blijham	Oosteinde 33		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige bakkerij. Pand van het krimpentype in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van eind 19e eeuwse winkelbebouwing aan het Oosteinde in Blijham. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg.

Blijham	Oosteinde 45		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in circa 1900. Woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd met kenmerken van eclecticisme, o.a. afsluiting dakbouw en erker, daklijst, en aanzet- en sluitstenen. Beeldbepalende ligging in De Heemen, aan de oostzijde van Oosteinde.

Blijham	Oosteinde 14		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij, uit ca. 1900. Voorhuis uitgevoerd als blokvormig dwarshuis, welke schuin voor de schuur uit 1881 staat. Met torentje. In ambachtelijk-tradionele trant. Beeldbepalende ligging op ruim perceel aan de noordzijde van Blijham. Gelegen in rij met meer voorname boerderijen. Op oudere boerderijplaats.

Blijham	Oosteinde 30		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd rond 1905. Uitgevoerd als dwarshuis. Met kenmerken van Um-1800 architectuur, o.a. afsluiting middenrisaliet en decoratie fries en boogtrommels. Beeldbepalende ligging aan de noordzijde van Oosteinde.

Blijham	Oosteinde 34		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in circa 1905. Uitgevoerd als villatype met samengestelde plattegrond en erker. Met kenmerken van overgangsarchitectuur, o.a. fries met baksteendecoratie, boogtrommels met mozaïek en verdere decoratie/detaillering. Beeldbepalende ligging aan de noordzijde van Oosteinde.

Blijham	Oosteinde 50		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel (krimpen). Voorgevel met omlijste entree en daarboven een groot venster. Beeldbepalende ligging in De Heemen, aan de oostzijde van Oosteinde.

Blijham	Oosteinde 51		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voorwold. Dwarshuisboerderij gebouwd in circa 1915. Voorhuis uitgevoerd als symmetrisch dwarshuis met enige kenmerken van de vernieuwingsarchitectuur, o.a. de toepassing van lateien en de entreepartij. Beeldbepalende ligging in De Heemen, aan de oostzijde van Oosteinde.

Blijham	Oosteinde 54		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij, gebouwd circa 1880. Voorhuis uitgevoerd als blokvormig dwarshuis met omlopend schilddak. Symmetrische indeling met entree en vensters voorzien van gestuct lijstwerk in eclectische stijl. Beeldbepalende ligging op ruim erf in De Heemen, aan de oostzijde van Oosteinde in bocht van de weg.

Blijham	Oosterstraat 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met voormalig bankgebouw. Gebouwd in 1956 naar ontwerp van de architect H. Timmer uit Winschoten. Pand bestaande uit twee bouwdelen, met op de hoek een tweelaags bouwdeel onder tentdak. Zeer beeldbepalende hoekligging aan de Oosterstraat en Raadhuisstraat.

Blijham	Raadhuisstraat 12		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Gebouw voor de administratie van steunverlening en werkverschaffing, later hulpsecretarie gemeentehuis en postkantoor. Gebouwd in 1938. Uitgevoerd met kenmerken van expressionisme. Beeldbepalend in de kern van het dorp. De aanduiding betreft alleen het oorspronkelijke bouwdeel, latere aanbouwen vallen buiten de bescherming.

Blijham	Oosteinde 53		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Wederopbouwboerderij, gebouwd in 1951. Voorganger bij de bevrijding afgebrand. Kop-hals-rompboerderij waarbij het voorhuis rechts van de schuur is gebouwd. Uitgevoerd in traditionalistische architectuur (Delfse School). Beeldbepalende ligging in De Heemen, aan de oostzijde van Oosteinde.

Blijham	Oosteinde 56		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning gebouwd in circa 1840. Uitgevoerd als blokvormig dwarshuis onder afgeknot schilddak. Met invloeden van neoclassicisme, o.a. daklijst, omlijste vensters en entree. Mogelijk eerste woning in De Heemen. Ensemble met naastgelegen boerderij. Beeldbepalende ligging op ruim perceeel in rij met meer voorname bebouwing.

Blijham	Oosterstraat 13		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige Gereformeerde kerk gebouwd in 1954 in zorgvuldige Wederopbouwarchitectuur. Samengesteld volume met zaalkerk en lagere dienstenvleugel onder zadeldaken met flauwe helling. Beeldbepalende hoekligging op ruim perceel op de hoek Oosterstraat / Plantsoenweg.

Blijham	Schoolstraat 15, 17		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Dubbel woonhuis, gebouwd eind 19e eeuw. Eenlaags pand, in ambachtelijk-traidtionele trant. Voorzien van o.a. wenkbrauwbogen boven de vensters en omlijste entree. Beeldbepalend gelegen aan de Schoolstraat.

Blijham	Turfweg 1, 1a		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij, gebouwd rond 1870. Boerderij met dwarshuis als voorhuis, uitgevoerd met kenmerken van neoclassicisme, o.a. daklijst en omlijsting vensters. Met vrijstaande bijschuur aan de oostzijde. Schuur van recente datum valt buiten de aanduiding. Zeer beeldbepalende ligging aan de Turfweg.

Blijham	Winschoterweg 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij met villavormig voorhuis gebouwd circa 1935 in zorgvuldige Interbellumarchitectuur, met onder meer erkers, loggia en ruime dakoverstekken. Naar ontwerp van architectenbureau Westerman en Wasscher. Schuur uit 1912. Beeldbepalende ligging aan doorgaande weg.

Blijham	Winschoterweg 10		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type, gebouwd rond 1900. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicsme, o.a. omlijste entree met erboven dubbele vensters. Beeldbepalende ligging aan begin dorpslint.

Blijham	Winschoterweg 14, 16		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbele villa gebouwd in 1930-33. Uitgevoerd in zorgvuldige Interbellumarchitectuur, met onder meer gebruik van verschillende tinten baksteen, toepassing van erkers, portieken en samengesteld schilddak. Beeldbepalende ligging op ruim erf.

Blijham	Winschoter Hogebrug 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Schoorsteenpijp. Onderdeel van voormalige steenfabriek Oost-Groningen, welke van de jaren '20 tot ca 1980 in gebruik was. Gemetselde schoorsteenpijp. Zeer beeldbepalend in het gehucht Winschoter Hoogebrug op de rand van Winschoten en Beerta.

Blijham	Winschoterweg 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij, gebouwd in 1928 door aannemer E. Fekkes Gzn uit Bellingwolde. Villavormig voorhuis in vernieuwingsstijl met onder meer topgevels bekleed met hout, portiek, erker en balkons. Wit gestuct boven basement van basalt. Relatief korte schuur. Beeldbepalende, open ligging aan doorgaande weg.

Blijham	Winschoterweg 11		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Boerderij van het Oldambtster type gebouwd in 1861. Voorhuis met symmetrische voorgevel uitgevoerd als topgevel. Gevelopeningen voorzien van stucwerk in eclectische stijl. Zeer beeldbepalende, open ligging aan doorgaande weg op relatief korte afstand van de weg.

Blijham	Winschoterweg 15, 15a		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij met dwarshuis en dubbele schuur. Voorhuis gebouwd in 1904 in de stijl van de neorenaissance. Middenrisaliet met topgevel met decoratieve elementen in chaletstijl. Beeldbepalende ligging op ruim erf met hoog opgaand geboomte aan doorgaande weg.

Blijham	**Winschoterweg 23**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	21		

Boerderij van het Oldambtster type gebouwd in 1900. Voorhuis met symmetrische voorgevel en wolfseind. Elementen van de neorenaissance, o.a. omlijsting entree in portiek en aanzet- en sluitstenen van de bogen / hanekammen boven de vensters. Beeldbepalende ligging aan doorgaande weg.

Blijham	**Winschoterweg 28**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit 1911. Overgangstype van dwarshuis naar villa. Rechthoekige plattegrond met centraal in de symmetrische voorgevel een erker en daarboven een dakopbouw. Elementen van de neorenaissance, o.a. decoratieve aanzet- en sluitstenen van de segmentbogen en bekroning dakopbouw. Beeldbepalende ligging aan de Winschoterweg.

Blijham	**Winschoterweg 24**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in 1927 naar ontwerp van architect Kruijer uit Nieuwe Pekela. Villatype onder samengestelde kap. In metselwerk en deels gepleisterd. Recente aanbouw aan de achterzijde valt buiten de aanduiding. Beeldbepalende ligging aan de Winschoterweg.

Blijham	**Winschoterweg 29**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig stationsgebouw en dienstwoning van de Stoomtramweg-Maatschappij Oostelijk Groningen uit 1915. Representant historische infrastructuur. Wachterswoning tramstation Kleine Molen. Uitgevoerd in sobere overgangsarchitectuur. Zeer beeldbepalende ligging aan de noordzijde van Blijham.

Karakteristieke objecten Bourtange

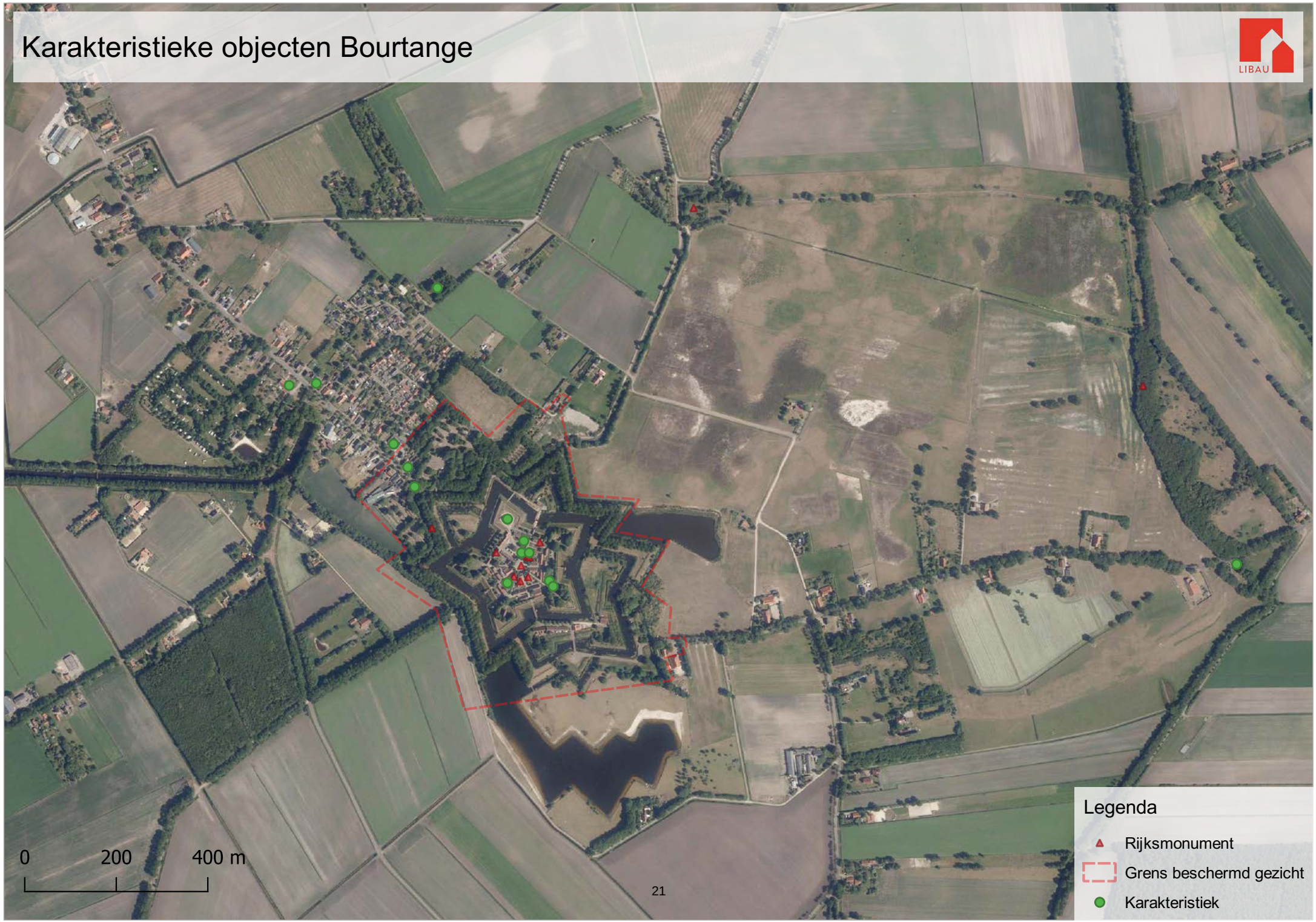

Bourtange	Bakovensweg 41		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Boerderij van het Westerwoldse type. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalend gelegen evenwijdig aan de Bakovensweg. Relatief gaaf bewaard gebleven exemplaar.

Bourtange	Batterijenstraat 2		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige synagoge, gebouwd in 1842. Gerestaureerd in 1974. Zaalkerk, gepleisterd pand en voorzien van spitsboogvensters. Beeldbepalend gelegen aan de Batterijenstraat en gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. De vm. Meesterswoning valt vanwege de geringe ouderdom buiten de aanduiding.

Bourtange	Kapitein Prottstraat 10		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	0
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Open standerdmolen uit 1980, gemaakt door Molenmakerij Doornbosch en gelegen binnen de vestingring van Bourtange. Replica van een zeventiende eeuwse koren- en pelmolen. De romp is geheel bedekt met verticale planken en de molen heeft Oud-Hollandse wieken. Gelegen in het beschermd dorpsgezicht.

Bourtange	Meestraat 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij. Pand op rechthoekige plattegrond en onder een zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorgevel voorzien van gevelopeningen met kenmerkende sluitstenen. Het pand heeft een beeldbepalende ligging in de vesting en bevindt zich in het beschermd dorpsgezicht.

Bourtange	Batterijenstraat 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in circa 1875, gebouwd na ontmanteling vesting. Gebouwd als voorhuis van boerderij. Dwarshuis, eenlaags woonhuis met een zadeldak en wolfseinden. Gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden neoclassicisme, o.a. omlijsting entree. Aan de achterzijde een overkapping. Beeldbepalende ligging in beschermd dorpszicht.

Bourtange	Bisschopsweg 52		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig douanekantoor, gebouwd in 1970. Eenlaags pand met brede dakoverstek en deels glazen en deels gemetselde gevels. Uitgevoerd in modernistische architectuur. Beeldbepalend gelegen aan de Bisschopsweg nabij de Duitse grens.

Bourtange	Marktplein 3		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit 1938. Bestaande uit twee aaneengesloten blokken, beiden met zadeldak. Uitgvoerd in interbellumarchitectuur, met kenmerken van traditionalisme. Zeer beeldbepalende ligging aan het Marktplein op een hoek. Gelegen in het beschermde dorpsgezicht.

Bourtange	Vestingstraat 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Pand in de stijl van het krimpentype. Het pand heeft een beeldbepalende ligging in de vesting en is gelegen binnen het beschermd dorpsgezicht. Voorbeeld van bebouwing van voor de reconstructie van de vesting.

Bourtange	Vestingstraat 5		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Het gebouw is tijdens de reconstructie van de vesting deels gewijzigd. Voorbeeld van woonbebebouwing gebouwd na de ontmanteling van de vesting.

Bourtange	Vlagtwedderstraat 88		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Boerderij van het Westerwoldse type uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Zeer beeldbepalende ligging in Bourtange, op enige afstand van en met de nok evenwijdig aan de weg.

Bourtange	Willem Lodewijkstraat 19		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Openbare lagere school. Gebouwd rond 1900 als tweeklassige middengangschool. Voorzien van kuntswerk in vm. vensteropeningen. Voorzien van kenmerkende schoolvensters in de zijgevel. In latere fases uitgebreid en gewijzigd. Beeldbepalend gelegen aan de W. Lodewijkstraat, met schoolplein aan de voorzijde.

Bourtange	Willem Lodewijkstraat bij 26		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazemat Bourtange. Kazemat van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Gelegen in het dorp Bourtange, aan de noordwestzijde van de vestingwallen.

Bourtange	Vlagtwedderstraat 14		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij in traditionalistische architectuur. Sober erf met hoog opgaand geboomte. Beeldbepalende ligging op enige afstand van de weg in het bebouwingslint van Stakenborg, langs de oude doorgaande weg naar Bourtange.

Bourtange	Vlagtwedderstraat 97		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalig café met woonhuis. Eenlaags pand van het krimpentype en onder zadeldak. In ambachtelijk-traditionele trant en decoratieve gestucte banden. Beeldbepalend gelegen aan de Vlagtwedderstraat.

Bourtange	Willem Lodewijkstraat 25		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel-woning, gebouwd in circa 1938. Pand onder een zadeldak met wolfseinden en brede dakoverstek. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Beeldbepalend gelegen aan de Willem Lodewijkstraat, buiten de vesting van Bourtange. Voorbeeld van voormalige winkelbebouwing.

Bourtange	Wollingboerweg 17		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-traditionele bouwtrant. Sober, open erf met stookhut en grote bijschuur. Zeer beldbepalende ligging in het open ontginningslandschap van Wollingboermarke, op enige afstand van de weg, nabij de kruising met de Dijkweg.

Karakteristieke objecten Oudeschans

Oudeschans	2e Kwartierstraat tegenover nr. 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig woonhuis, thans schuur. 19e eeuws. Vm. woonfunctie herkenbaar aan de opzet, de vensters in de topgevel en de deur in de zijgevel. In ambachtelijk-traditionele trant. Onderdeel historische bebouwing aan de 2e Kwartierstraat. Beeldbepalende ligging aan de straat. In beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Achterstraat 9		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis. Eenlaags pand onder schilddak met nokschoorstenen. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging dicht op de weg aan de Achterstraat. Gelegen in beschermd gezicht.

Oudeschans	Achterstraat 13		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij met bijgebouw. Boerderij van het krimpentype, voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging aan de Achterstraat. Gelegen in beschermd dorpsgezicht. Naast gebouwtje van de brandweerspuit.

Oudeschans	Hamdijksterweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij gebouwd in circa 1900. Gelegen in Klein Ulsda. Forse boerdeij, voorhuis uitgevoerd als tweelaags dwarshuis onder omlopend schilddak en met verhoogde middenrisaliet. Met kenmerken van overgangsarchitectuur, o.a. metselmozaïek en erker. Grootste gebouw in Klein Ulsda. Zeer beeldbepalende hoekligging.

Oudeschans	2e Kwartierstraat 12		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig woning van de boderijder. Woning gebouwd rond 1900. Eenlaags pand onder zadeldak, met schurig karakter. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging op de hoek van de 2e Kwartierstraat. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Achterstraat bij 13		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig brandspuithuisje van de brandweer. Klein eenlaags gebouwtje onder zakdeldak tussen topgevels Met dubbele deuren aan de voorzijde. Uitgevoerd in ambachtelijk-tradionele trant. Beeldbepalend aan de Achterstraat, op erf bij nr. 13. Gelegen in beschermd gezicht.

Oudeschans	Dijkwal 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dwarshuisboerderij, gebouwd in 1880. Voorhuis uitgevoerd als dwarshuis en met entree aan de zijkant van de woning. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme. Beeldbepalende ligging aan de zuidzijde van de vesting. Gelegen in beschermd gezicht. Overige bijgebouwen zijn van later datum en vallen buiten de aanduiding.

Oudeschans	Molenweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Rentenierswoning gebouwd in circa 1890. Later in gebruik geweest als lagere school. Uitgevoerd als blokvormig pand onder afgeknot schilddak en met aanbouw. Met kenmerken van eclectisicme, o.a. daklijst, plint en omlijsting vensters. Zeer beeldbepalende hoekligging. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Molenweg 18, 20, 22		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Drie woningen, gebouwd in 1938. Hoogst waarschijnlijk gebouwd naar ontwerp van de architect Granpre-Moliere. Uitgevoerd in tradtionalistische architectuur. Met ruime vooerven. Beeldbepalende ligging aan de Molenweg. In beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Poortweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd rond 1900. Boerderij van het Westerwoldse type. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant, met daklijst in chalet-stijl. Beeldbepalende ligging op ruim perceel aan de Poortweg. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Schanspad 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Begraafplaats met omheining en baarhuisje. Gelegen op het Doodenbastion (rijksmonument). Begraafplaats aangelegd vanaf het begin van de vesting. Met eenlaags gebouwtje met zadeldak, gerestaureerd in de jaren '90. Grafzerken vanaf 1742. Omheinde begraafplaats. Zeer beeldbepalend aan de rand van het dorp. In beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 10		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis, gebouwd in circa 1910. Woning van het krimpentype en voorzien van wolfskap. In ambachtelijk-traditionele trant en met gestucte aanzet- en sluitsenen bij de vensters. Beeldbepalende ligging aan de Voorstraat. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Poortweg bij 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kapschuur, mogelijk in oorsprong 18e eeuws. Open houten schuur met schilddak bedekt met pannen. Behorende bij vm. boerderij Poortweg 1 (rijksmonument). Gelegen op het achtererf van de boerderij, aan de rand van de vesting. Een van de weinige kapschuren in het gebied.

Oudeschans	Poortweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vm. brugwachterswoning, gebouwd in ca. 1925. Woning van het krimpentype in ambachtelijk-traditionele trant. Gelegen bij brug aan de rand van Oudeschans. Bijbehorende brug inmiddels vervangen. In beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 5		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Mogelijk voormalige smederij. 19e eeuws pand. Eenlaags onder schilddak, met asymmetrische opzet. Gelegen tussen de binnenste bastions van de vesting. Beeldbepalend aan de Voorstraat. Eerste pand bij de entree aan de oostzijde. In beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 16-18		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dwarshuis. Eenlaags pand onder schilddak met nokschoorstenen. Voormalige winkel, herkenbaar door etalageruit in de voorgevel. Beeldbepalend onderdeel van de bebouwingswand aan Voorstraat, binnen het beschermde gezicht.

Oudeschans	Voorstraat 17		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis met voormalige werkplaats. Pand op rechthoekige plattegrond onder zadeldak. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende vrijstaande ligging op de hoek van de Voorstraat, onderdeel van beschermde dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 21, Achterstraat 2a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Dubbel woonhuis, gebouwd in circa 1890. Twee woningen onder zadeldaken, met identieke voorgevel. Relatief diepe panden, met mogelijk oudere kern. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging aan plein in de kern van Oudeschans. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 25		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige winkel-woning, gebouwd in circa 1925. Met winkel aan linker voorzijde, met entree in portiek. Uitgevoerd in interbellum architectuur en o.a. voorzien van wit gestucte elementen. Beeldbepalende ligging in de kern van het dorp. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 27		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Eenlaags pand onder zadeldak. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Beeldbepalende vrijstaande ligging aan de Voorstraat. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 19		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in 1882. Dwarshuis met achterhuis. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditonele trant. Onder schilddak met nokschoorstenen, met daklijst en omlijste entree. Beeldbepalende ligging aan plein in de kern van Oudeschans. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 23, Bakkersgang 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis, gebouwd rond 1890. Eenlaags pand onder wolfskap. Relatief diep pand. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging aan plein in de kern van Oudeschans. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 26		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis met smederij. Woonhuis aan rechter zijde, gebouwd rond 1925. Pand onder zadeldak, uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Smederij mogelijk ouder, relatief diep pand. Met voor smederij kenmerkende deuren en vensters in de gevels. Gelegen in beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	Voorstraat 28		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis, volgens jaartalankers gebouwd in 1847. Pand onder wolfsdak, uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Met o.a. daklijst, nokschoorsteen en zoldervensters. Beeldbepalende ligging aan de Voorstraat, in de kern van Oudeschans. In beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	**Voorstraat 31**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Eenlaags pand onder schilddak. Voorzien van kenmerkende inpandige veranda en een erker. Beeldbepalende vrijstaande hoekligging aan de Voorstraat. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	**Voorstraat 34**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis. Eenlaags pand onder zadeldak waarvan de goot aan de achterzijde lager is. Uitgevoerd in ambachtelijk/traditionele trant. Met deels gepleisterde gevels. Gelegen met de nok evenwijdig aan de straat. Beeldbepalende ligging aan de Voorstraat, in de kern van Oudeschans. In beschermd dorpsgezicht.

Oudeschans	**Voorstraat 32**		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis. Eenlaags woonhuis onder schilddak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Deels gepleisterd pand. Met lagere aanbouw aan de achterzijde. Gelegen met de nok evenwijdig aan de straat. Beeldbepalende ligging aan de Voorstraat, in de kern van Oudeschans. In beschermd dorpsgezicht.

Karakteristieke objecten Sellingen

Sellingen	Beetserweg 2a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kleedgebouwtje en loket van sportveld Wijvebrug. Gebouwd in circa 1950. Eenlaags gebouwtje onder zadeldak en op rechthoekige plattegrond. Beeldbepalend gelegen aan de rand van het sportveld aan de Beetserweg.

Sellingen	Borgerschapenweg bij 8		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Zuidveldsluis. Schuitsluis uit circa 1917. Sluis met rechte kolk, opgemetseld uit basaltblokken. Met overlaat met niveleerschuif in draaimechanisme. Brug over de sluis. Onderdeel van sluizenreeks in hetRuiten-Aa kanaal. Ensemble met naastgelegen sluiswachterswoning.

Sellingen	Burgemeester Buiskoolweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij in sobere, ambachtelijk-traditionele trant. Op detailniveau gewijzigd. Sober, open erf. Beeldbepalende ligging aan het Ruiten A kanaal, nabij de Sellingersluis en de kruising met de Hassebergerweg.

Sellingen	Dorpsstraat 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Gemeentehuis van de voormalige gemeente Vlagtwedde. Gebouwd in 1890 naar ontwerp van L. Dilling en in 1927 verbouwd en voorzien van verdieping. Uitgevoerd Interbellumparchitectuur, met verhoogde middenrisaliet. Beeldbepalende ligging in het lint. Latere aanbouwen vallen vanwege de geringe ouderdom buiten de aanduiiding.

Sellingen	Beetserweg 85		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Hervormde kapel 'Opwaarts!' gebouwd in 1925 in sobere Amsterdamse Schoolarchitectuur. Latere aanbouw ondergeschikt in totaalbeeld. Teruggerooide ligging in sobere, maar verzorgde groene setting. Beeldbepalende ligging in de ontginningsnederzetting Sellingerbeetse.

Sellingen	Borgerweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villavormig woonhuis uit omstreeks 1910 gebouwd in overgangsarchitectuur. Fraai, open erf. Beeldbepalende ligging op enige afstand van de weg in het cultuur-landschappelijk waardevolle esgehucht Ter Borg. Ensemble met rijksmonumentale boerderijen nrs. 1, 3, 4 en 7.

Sellingen	Burgemeester Buiskoolweg 8		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Forse villaboerderij 'Pantarhei'. Voorhuis in expressionistische architectuur, invloeden Amsterdamse School, met aaneengebouwde schuur. Kenmerkend onderdeel boerderijenreeks in ontginningslandschap uit jaren 1920. Erf met hoog geboomte. Beeldbepalende ligging aan Ruiten A kanaal.

Sellingen	Dorpsstraat 8		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Café-restaurant. Voormalig hotel Homan, herbouwd na brand in 1927. Tweelaags pand onder schilddak. Uitgevoerd in expressionistische architectuur, o.a. voorzien van kenmerkende venters. Beeldbepalende ligging tegenover het gemeentehuis.

Sellingen	Dorpsstraat 15, 15a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige boerenleenbank gebouwd in 1956. Ensemble met naastgelegen Groene Kruisgebouw en postkantoor. Rechthoekige plattegrond parallel gelegen aan de Dorpsstraat met een zadeldak en rode baksteen. Met grote raampartij aan voorzijde. Beeldbepalende ligging in de kern van Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 19, 21, 21a-c		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig Groene Kruisgebouw met badhuis, gebouwd in 1956. Rechthoekig plattegrond met een zadeldak. Voorzien van onderdoorgang in het middengedeelte. Vormt een ensemble met de naastgelegen voormalige boerenleenbank en postkantoor. Beeldbepalende ligging in het lint in de kern van Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 28		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige bakkerij-woning uit de interbellumperiode. Dubbele erker met winkelruit aan de voorzijde, en voorzien van een zadeldak. Uitgevoerd met kenmerken van expressionistische architectuur, o.a. decoratieve elementen in metselwerk. Beeldbepalende ligging in dorpskern van Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 32		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig stelmakerij uit 1850. Winkel en smederij. Eenlaags pand onder zadeldak tussen topgevels, evenwijdig aan de weg. Gebinten dateren uit 1697. In ambachtelijk-traditionele trant. Een van de oudste gebouwen in het dorp. Beeldbepalende ligging in de dorpskern.

Sellingen	Dorpsstraat 17		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig postkantoor en nu dubbel woonhuis uit 1952. Ensemble met naastgelegen Groene Kruisgebouw en Boerenleenbank. Rechthoekige plattegrond en onder een zadeldak, parallel gelegen aan de Dorpsstraat. Met grote raampartij aan voorzijde. Beeldbepalende ligging in de kern van Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 25		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige burgemeesterswoning gebouwd in de interbellumperiode. Vrijstaand pand onder een schilddak en met een erker aan de voorzijde. Beeldbepalende ligging in de dorpskern van Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 29		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1939. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Samengesteld volume, voorzien van aanbouw onder zadeldak aan de voorzijde. Opgetrokken in gele baksteen. Beeldbepalende ligging in de dorpskern van Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 33		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij, gebouwd in circa 1905. Uitgevoerd in eclectische architectuur, met verhoogd middenrisaliet, metselmozaieken en gestucte banden in het voorhuis. Beeldbepalende ligging in de dorpskern van Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 35		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woning van het krimpentype uit circa 1925, uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Rechthoekige plattegrond, met een in het oog springende erker aan de voorzijde en metselmozaïeken aan de onderzijde van het dak en boven ramen. Beeldbepalend gelegen aan de Dorpsstraat, met afwijkende rooilijn.

Sellingen	Dorpsstraat bij 37		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Bankje uit de interbellumperiode. Geplaatst ter herinnering aan burgemeester J. Buiskool door de N.V. Ontginningsmij 'De vereenigde Groninger gemeenten'. Van metselwerk en in expressionistische stijl. Beeldbepalend gelegen op de brink aan Dorpsstraat in Sellingen. Burgemeester Buiskool was niet geliefd onder de arbeiders.

Sellingen	Dorpsstraat 46		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1918. Uitgevoerd in overgangsarchitectuur. Het pand heeft een kenmerkende dakopbouw en is witgepleisterd vanaf de eerste verdieping. Beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat van Sellingen.

Sellingen	Hassebergerweg bij 43		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazemat Sellingen. Kazemat van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Gelegen aan het Ruiten-Aa-kanaal. Ensemble met de nabij gelegen sluis, sluiswachterswoning en brug bij de Hassebergerweg.

Sellingen	Dorpsstraat 37		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van Oldambtster type. Gebouwd in circa 1880 en uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Met stookhut. Groot volume in de kern. Beeldbepalende ligging op groen erf aan de Dorpsstraat te Sellingen.

Sellingen	Dorpsstraat 38		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa uit de Interbellumperiode. Gbeouwd voor de gemeentesecratris. Pand op samengestelde plattegrond en onder geschakelde kap, met een erker aan de voorzijde. Beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat in Sellingen.

Sellingen	Ds. W. Reindersweg 13		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Baarhuisje. Eenlaags gebouwtje met zadeldak, in ambachtelijk-traditionele trant. Gelegen aan de rand vande de begraafplaats aan de Ds. W. Reindersweg, aan de zuidrand van het dorp.

Sellingen	Hassebergerweg bij 43		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Sellingersluis. Schuitsluis uit circa 1917. Sluis met rechte kolk, opgemetseld uit basaltblokken. Met overlaat met niveleerschuif in draaimechanisme. Brug over de sluis. Onderdeel van sluizenreeks in hetRuiten-Aa kanaal. Ensemble met naastgelegen sluiswachterswoning.

Sellingen	Hassebergerweg 43		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voornamlige sluiswachterswoning uit ca. 1920, uitgevoerd in overgangsarchitectuur. Onderdeel van dienstwoningen bij sluizenreeks in Ruiten A Kanaal, verbondenheid met de kanalisatie van Westerwolde. Ensemble met nabij gelegen kazemat en sluis. Aanduiding betreft oorspronkelijke volume, op rechthoekige plattegrond en onder zadeldak.

Sellingen	Jipsingboertangerweg 22		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij van het latere type met baanders in de voorgevel. Uitgevoerd in sobere Interbellumarchitectuur. Open erf met jongere bijschuur. Beeldbepalend gelegen in en kenmerkend voor de boerderijenreeks in de heideontginning Jipsingboertange.

Sellingen	Jipsingboertangerweg 140		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Ontginningsboerderij van het kop-romptype met voorhuis uitgevoerd als burgerwoning. Uitgevoerd in sobere Delftse Schoolstijl ('Gronings Rood'). Schuur uit Interbellum. Beeldbepalend gelegen in en kenmerkend voor de boerderijenreeks in de heideontginning Jipsingboertange.

Sellingen	Laudermarkenweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type uitgevoerd in sobere, ambachtelijk-traditionele trant. Fraai, open erf. Beeldbepalende ligging in het esgehucht Laude, nabij de kruising met de Meente en de Ter Apelerstraat. Ensemble met de nabijgelegen boerderij Schapenweg 4.

Sellingen	Jipsingboertangerweg 16		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij van het latere type met baanders in de voorgevel. Uitgevoerd in sobere Interbellumarchitectuur. Fraai, open erf met hoog geboomte. Beeldbepalend gelegen in en kenmerkend voor de boerderijenreeks in de heideontginning Jipsingboertange.

Sellingen	Jipsingboertangerweg 128		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige openbare lagere school in Jipsingboertange. Gebouwd in de Interbellumperiode. Eenlaags pand onder schilddak. In latere fase aan de achterzijde uitgebreid met extra lokalen. Grote raampartij aan de voorzijde. Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de doorgaande weg in het dorp.

Sellingen	Lammerweg 13		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige arbeiderswoning / keuterij van het krimpentype. Gebouwd in sobere, ambachtelijk-traditionele trant. Hoofdvorm en gevels authentiek bewaard gebleven. Beeldbepalende ligging in esgehucht Lammerweg.

Sellingen	Leemdobben 12		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis verwant aan het krimpentype. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met decoratieve elementen in eclectische trant. Beeldbepalende ligging in esgehucht Leemdobben, aan de doorgaande weg, nabij de kruising met de Beneden Molenweg. Ensemble met vergelijkbare woning nr. 14.

Sellingen	Leemdobben 14		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis verwant aan het krimpentype. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met decoratieve elementen in eclectische trant. Beeldbepalende ligging in esgehucht Leemdobben, aan de doorgaande weg. Ensemble met vergelijkbare woning nr. 12.

Sellingen	Overdijksterweg bij 12		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Jipsinghuizersluis. Schuitsluis uit circa 1917. Sluis met rechte kolk, opgemetseld uit basaltblokken. Met overlaat met niveleerschuif in draaimechanisme. Brug over de sluis. Onderdeel van sluizenreeks in hetRuiten-Aa kanaal. Ensemble met naastgelegen sluiswachterswoning.

Sellingen	Schapenweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende hoekligging nabij de kruising met de Oosterkampenweg. Onderdeel hoevezwerm esgehucht Laude. Ensemble met nr. 4.

Sellingen	Schiplandweg 10		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Keuterij van het krimpentype, uitgevoerd met topgevel en gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende hoekligging in ontginnings-landschap, nabij kruising met de Jipsingboertangerweg. Erf met hoog geboomte. Nokrichting evenwijdig aan de Schiplandweg.

Sellingen	Overdijksterweg bij 12		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Bunker uitgevoerd in beton. Verbondenheid met de landsverdediging in deze grensstreek. Strategische en beeldbepalend gelegen aan het Ruiten A Kanaal en pal op de Overdijksterweg, nabij de Sellingersluis en brugverbinding. Ensemble met de sluis en de nabijgelegen sluiswachterswoning.

Sellingen	Overdijksterweg 12		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige sluiswachterswoning uit omstreeks 1920 in overgangsarchitectuur. Onderdeel van sluizenreeks in Ruiten A Kanaal, verbondenheid met de kanalisatie van Westerwolde. Ensemble met Sellingersluis en bunker. Beeldbepalende ligging nabij de sluis aan de Overdijksterweg

Sellingen	Schapenweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met bijschuur. Gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende onderdeel hoevezwerm esgehucht Laude. Schuurgevels gericht op de Schapenweg, voorhuis gericht op de doorgaande weg, de Ter Apelerstraat. Sober erf. Ensemble met nr. 1.

Sellingen	Sellingerstraat 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Baanderdeuren in voorgevel. Ruim, open erf met stookhut en hoog geboomte. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg, onderdeel bebouwing esgehucht Ter Wisch.

Sellingen	Ter Apelerstraat 16		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige cooperatieve melkfabriek 'Sellingen en omstreken' uit omstreeks 1925. Sobere, zakelijk-expressionistische architectuur. Herinnering aan agrarisch-industriele verleden van de streek. Beeldbepalende ligging aan doorgaande weg, in esgehucht Laude.

Sellingen	Ter Apelerstraat 23		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Westerwoldse boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Fraai, sober erf met stookhut/bijschuur en hoog geboomte. Ligging schuin op de weg. Beeldbepalend onderdeel hoevezwerm esgehucht Laude. Tegenover boerderij nr. 20.

Sellingen	Ter Apelerstraat 51		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Forse Westerwoldse boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Zeer beeldbepalende ligging, evenwijdig aan en op vrij korte afstand van de doorgaande weg, nabij 2 kruispunten. Onderdeel hoevezwerm esgehucht Ter Wisch.

Sellingen	Weenderstraat 16		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Forse Oldambtster boerderij. Met de schuurgevel naar de doorgaande weg gekeerd. Gevels deels gewijzigd / vernieuwd. Beeldbepalend onderdeel hoevezwerm aan de Weenderstraat ten noorden van Jipsinghuizen. Ensemble met boerderij nr. 19 (RM).

Sellingen	Ter Apelerstraat 20		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met decoratieve elementen in eclectische stijl. Erf met stookhut, bijschuur en hoog opgaand geboomte. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg. Beeldbepalend onderdeel hoevezwerm esgehucht Laude. Tegenover boerderij nr. 23

Sellingen	Ter Apelerstraat 27		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met decoratieve elementen in eclectische stijl. Fraai, sober erf met stookhut en hoog opgaand geboomte. Beeldbepalende ligging, schuin aan de doorgaande weg in open landschap.

Sellingen	Weenderstraat 2		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige stationsgebouw en dienstwoning van de Stoomtramweg-Maatschappij Oostelijk Groningen uit omstreeks 1915. Representant historische infrastructuur. Uitgevoerd in sobere overgangsarchitectuur. Zeer beeldbepalende ligging nabij driesprong en brug over de Ruiten A.

Sellingen	Weenderstraat 21		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met decoratieve elementen in eclectische stijl. Zorg over toekomstwaarde. Beeldbepalend onderdeel van de hoevezwerm aan de Weenderstraat noordelijk van Jipsinghuizen.

Sellingen	Wollinghuizerweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type. Woning en schuur onder één nok en met sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. Met enige invloeden van neoclassicisme, o.a. aanzet- en sluitstenen. Beeldbepalend gelegen aan de doorgaande weg in Jipsinghuizen. Met de nok haaks op de weg.

Sellingen	Wollinghuizerweg 29		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning, gebouwd in circa 1930. Behorende bij de naastgelegen openbare lagere school, gebouw inmiddels vervangen. Woning in interbellumarchitectuur. Beeldbepalend gelegen aan de doorgaande weg in Jipsinghuizen.

Sellingen	Wollinghuizerweg 11		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type. Woning en schuur onder één nok en met sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalend gelegen aan de doorgaande weg in Jipsinghuizen. Met de nok evenwijdig aan de straat.

Sellingen	Zevenmeersveenweg 10		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Barak, onderdeel van voormalig Kamp De Beetse. Houten barak. Werkkamp gebouwd in 1935 voor werkverschaffing. Tijdens WOII o.a. in gebruik als overloop voor Kamp Westerbork en kort na de oorlog als interneringskamp. Het kamp sloot in 1948 en de huidige barak is het enige restant van ongeveer 15 barakken. Beeldbepalende ligging aan de Zevenmeersveenweg.

Karakteristieke objecten Ter Apel

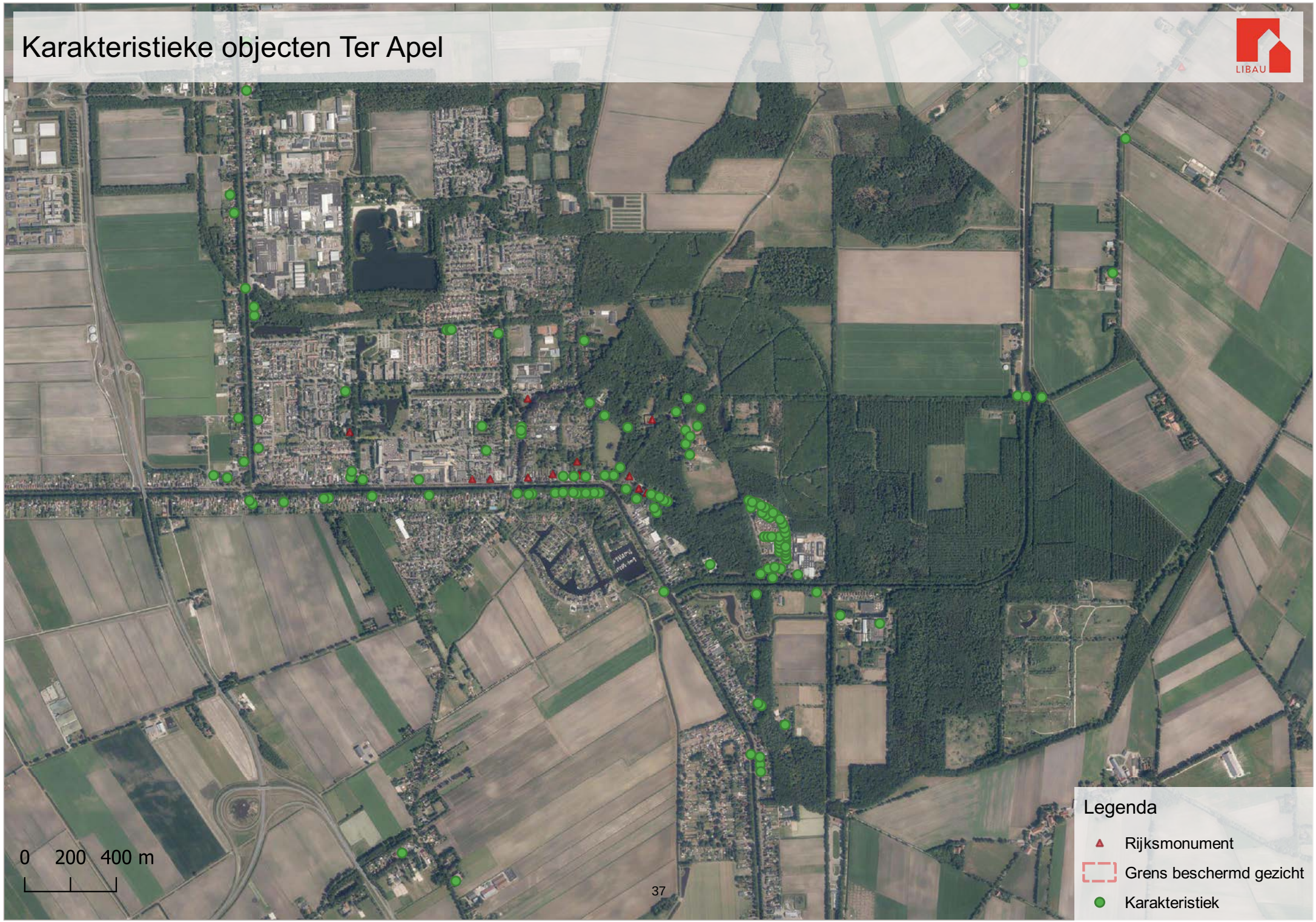

Ter Apel	Agostraat 11		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Directiewoning van de voormalige AGO-fabriek uit 1920. Uitgevoerd in interbellum architectuur. Pand onder samengesteld schilddak. De gevels hebben met metselmozaïeken, erkers en een overkapping. Aangrenzend bijgebouw opgetrokken in dezelfde stijl. Beeldbepalende ligging in het tuindorp. Ensemble van meerdere directiewoningen, vm. fabrieksarbeiderswonigen en fabrieksterrein.

Ter Apel	Agostraat 13-31, De Wijerdstraat 2-12		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbele arbeiderswoningen onder zadeldak, gebouwd in 1948. Uitgevoerd in wederopbouwrachitectuur. Aan de Agostraat bevinden zich de woningen van de voormalig AGO-fabrieksarbeiders. In 1948 werd de woonwijk uitgebreid met nieuwe owningen. Beeldbepalende ligging in het tuindorp. Ensemble van vm. arbeiderswonigen, directiewoningen en fabrieksterrein.

Ter Apel	Barnflair Oost 7		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel-woning, gebouwd rond 1910. Wit gepleisters en met decoratieve elementen in rode baksteen. O.a. voorzien van etalageruit. Voorbeeld van winkelbebouwing bij de sluis. Ensemble met nabijgelegen sluis en bijbehorende bebouwing.

Ter Apel	Barnflair Oost bij 9		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Het Zevende Verlaat. Schutsluis met bedieningsgebouwtje en brug. Ensemble met nabij gelegen brugwachterswoning. Onderdeel van reeks sluizen en bruggen in het Ter Apel-kanaal. Sluiskolk met gemetselde keerwanden en houten sluisdeuren. Ensemble met sluiswachterswoning Barnflair Oost 9.

Ter Apel	Agostraat 12-78, Molen A laan 23		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vrijstaande arbeiderswoningen met zadeldak, gebouwd in 1923. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Aan de Agostraat bevinden zich de woningen van de voormalig AGO-fabrieksarbeiders. In 1923 werden twee typen gebouwd: vrijstaande woningen en dubbele woningen. Beeldbepalende ligging in het tuindorp. Ensemble van vm. arbeiderswonigen, directiewoningen en fabrieksterrein.

Ter Apel	Agostraat 14-76		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbele arbeiderswoningen, gebouwd in 1923. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Aan de Agostraat bevinden zich de woningen van de voormalig AGO-fabrieksarbeiders. In 1923 werden twee typen gebouwd: vrijstaande woningen en dubbele woningen. Beeldbepalende ligging in het tuindorp. Ensemble van vm. arbeiderswonigen, directiewoningen en fabrieksterrein.

Ter Apel	Barnflair Oost 9		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Sluiswachterswoning bij het Zevende Verlaat. Gebouw in circa 1870. Behorende bij nabijgelegen schutsluis in het Ter Apel-kanaal. Onderdeel van veenkoloniale lintbebouwing en beeldbepalend voor het gebied. Opgetrokken in een neoclassicistische trant en voorzien van zadeldak. Ensemble met nabij gelegen brug en sluis.

Ter Apel	Barnflair Oost 13		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit mogelijk laatste kwart negentiede eeuw. Voormalige brugwachterswoning. Samengestelde plattegrond en witgepleisterde gevel met rijkelijk gedecoreerde vensteromlijstingen. Vormt een ensemble met de naastgelegen sluiswachterswoning. Beeldbepalende ligging in het lint bij de brug.

Ter Apel	Barnflair Oost bij 75		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Draaibrug voor voetgangers over het Ter Apelkanaal. Brug uit circa 1920. Bruggen hebben een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het gebied Ter Apel en de vaart richting aardappelmeelfabrieken. Beeldbepalend gelegen over het kanaal. Onderdeel van reeks foto's door kunstenaar Edward Ruscha.

Ter Apel	Barnflair West bij 75		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazematten Barnflair. Twee kazematten van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Ensemble van twee kazematten. Gelegen aan de westzijde van het Ter Apel-kanaal, en nabij de sluis en vm. spoorbrug aan het Haren-Rütenbrockerkanaal.

Ter Apel	Boslaan 6		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Hotel Boschhuis, hotel-restaurant tegenover het Klooster Ter Apel. Het blokvormige pand is opgetrokken in een eclectische stijl met kenmerkend middelrisaliet met aan zuidzijde een koetshuis. Voormalig commandeurswoning in het bos. Uiteindelijk behouden voor sloop door opkoop van architect Sterenberg. Beeldbepalende ligging.

Ter Apel	Hanetangerweg bij 5a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Osseschot. Duiker uit circa 1950. Gemetselde uitwateringssluis met met gemetselde hoofden en restanten van houten kozijn. Met gevelsteen met peilschaal. Gelegen in de Leidijk, bij de haakse bocht in buurtschap 't Schot.

Ter Apel	Barnflair Oost bij 87		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Schutsluis gelegen in aftakking van het Ter Apelkanaal richting het Rütenbrockkanaal. Onderdeel van reeks sluizen in Ter Apel. Kleine schutkolk voorzien van gemetselde keerwanden en met houten sluisdeuren. Met rolpaal aan de oost-walkant van het Ter Apelkanaal. Sluiscomplex beeldbepalend gelegen bij brug over de zijarm van het Ter Apelkanaal.

Ter Apel	Boslaan 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villla uit 1911. Gebouwd voor vervener. Riante villa gebouwd met kenmerken van Chaletstijl. Woning onder samengestelde kap en voorzien van meerdere erkers en uitbouwen. Zeer beeldbepalende ligging op ruim perceel aan de Boslaan, tegenover nr. 4 (rijksmonument). Serre later aangebouwd.

Ter Apel	Dr. Bekenkampstraat 42		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kerkgebouw Het Kruispunt. Gebouwd in 1969 naar ontwerp van architectenbureau Sterenberg, door Wim Mulder. In functionalistische architectuur. Voorbeeld van naoorlogs kerkgebouw en van belang voor uitbreiding van Ter Apel. Beeldbepalend gelegen in de dorpskern van Ter Apel.

Ter Apel	Havenstraat 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Gemeentewoning, gebouwd in circa 1925. Eenlaags rechthoekig pand onder een schilddak. Voorzien van kenmerkende rij vensters aan de straatzijde. Parallel gelegen aan de Havenstraat. Beeldbepalende ligging.

Ter Apel	Havenstraat 21-24		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rijwoningen uit de wederopbouwperiode met een zadeldak, liggend in de buurt van de haven en het voormalig station Ter Apel. Onderdeel van het provinciebrede 1000-woningenplan. Voorbeeld van naoorlogse sociale woningbouw ter bestrijding van de woningnood. Beeldbepalende ligging aan de Havenstraat.

Ter Apel	Hoofdkade 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Wooonhuis gebouwd in 1937. Woning uitgevoerd in expressionistische architectuur, o.a. voorzien van markante kapvorm met brede dakoverstek, twee kleuren metselwerk en portiek. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdkade in Ter Apel, in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vrijstaande villa, gebouwd in circa.1910. Vermoedelijk gebouwd naar ontwerp van architect Eleveld. Pand op een rechthoekige plattegrond en onder een samengesteld dak. Kenmerkende entree en dakopbouwen in een spitsboogvorm. Het pand heeft een beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa. Pand op een samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl, o.a. wit gestucte gevel op een basement en met een erker met balustrade en een serre. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal in het lint, in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1925. Villavormige woning op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur, met o.a. kenmerkende vernsterindeling, erker, dakkapel en pironen. Beeldbepalend gelegen aan het Ter Apelkanaal in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur, met kenmerkende manasrdekap, erker dakkapellen. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel Kanaal. in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 5		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa. Hoog witgepleisterd pand, met de entree op de hoek. Met glas-in-lood ramen en erker met balkon. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel Kanaal, in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 7		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa uit de Interbellumperiode uitgevoerd in een vernieuwingsstijl. Op kruisvormige plattegrond en met samengesteld zadeldak. Kenmerkende halfronde erker en decoratief gemetselde balustrade. Aan linkerzijde een uitbouw met glas-in-loodramen. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal en gelegen in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 8		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in de Interbellumperiode. Kenmerkende hoekentree, metselmozaïeken, ovaalvormig nokvenstertje en glas-in-loodramen. Uitbouw aan de rechterzijde van het pand dateert uit dezelfde periode. Beeldbepalend gelegen aan het Ter Apel Kanaal, in rij met meer voorname burgerwoningen van het 'gouden eiland'.

Ter Apel	Hoofdkade 12		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1935. Fors pand op samengestelde plattegrond. Kenmerkende hoekuitbouw, dakkapel en verschillende metselmozaïeken. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel Kanaal.

Ter Apel	Hoofdkade 19		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in de interbellumperiode. Fors tweelaags blokvormig woonhuis onder schilddak met nokschoorstenen en brede dakoverstek. Aan de rechter voorzijde een kleine erker en aan de bovenzijde een schilddak met een dakkapel. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel Kanaal.

Ter Apel	Hoofdkade 52		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villavormig woonhuis. Pand onder samengesteld kap, voorzien van kenmerkende boogvormige erker en decoratieve elementen in gekleurd metselwerk. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal in het lint.

Ter Apel	Hoofdkade 10		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Woning op samengestelde plattegrond, uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Met erker en verschillende metselmozaïeken. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel Kanaal.

Ter Apel	Hoofdkade 18		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1925. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Voorzien van kenmerkende kapvorm, erker aan de voorzijde en in het oog springende schoorsteen. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdkade in Ter Apel.

Ter Apel	Hoofdkade 21, 21a-d		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis, gebouwd in de laatste kwart van de negentiende eeuw. Voorhuis met achterhuis, uitgevoerd in eclectische architectuur. Voorzien van dakopbouw met balkon en verschillende rijkelijk gedecoreerde ornamenten rond de gevelopeningen Beeldbepalende hoeklligging aan de Hoofdkade in Ter Apel.

Ter Apel	Hoofdkade 77, 78		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in circa 1910. Uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl, o.a. witgepleisterde gevelbanden, fries met gekleurd metselmozaïek, erker met houten balustrade en dakopbouw bekroond met dennenappels. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-kanaal.

Ter Apel	Hoofdkade 95		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa uit de Interbellumperiode en uitgevoerd in expressionistische architectuur. Tweelaags blokvormige woning onder schilddak. Met aan de voorzijde twee kenmerkende erkers. Met dakkapel en opvallende witte daklijst met een golfmotief. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-kanaal. Ensemble met nr. 97.

Ter Apel	Hoofdkade 122		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kerkgebouw van de Gereformeerde kerk in Ter Apel. Gebouwd in circa 1880 en uitgevoerd als zaalkerk onder een zadeldak. Beeldbepalende ligging aan de zuidzijde van het kanaal. Ensemble met naastgelegen kerkgebouw.

Ter Apel	Hoofdstraat 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in circa 1905. Woning op een rechthoekige plattegrond en met een samengesteld dak. Aan de rechterzijde een uitbouw van een latere periode. Uitgevoerd in eclectische architectuur, met o.a. in de fries metselmozaïeken, typerende gemetselde schoorsteen, houten balkon. Zeer beeldbepalende ligging op de hoek tussen de Boslaan en de Hoofdstraat.

Ter Apel	Hoofdstraat 5-5a		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis uit de laatste kwart van de 19e eeuw. Gebouwd voor Jan Ter Wisch. Pand op een rechthoekige plattegrond en met een erkeruitbouw aan de rechterkant. Opvallende rechthoekige voorportaal en neoclassicistische daklijst en sierlijsten rond de ramen. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal.

Ter Apel	Hoofdkade 97		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa uit de Interbellumperiode. Pand op een samengestelde plattegrond. Uitgevoerd met kenmerken van Chalet-stijl, herkenbaar aan de gevelbetimmering en de houten balustrade ter plaatse van de erker aan de voorzijde. Entree aan de zijkant via een rondboog. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-kanaal. Ensemble met nr. 95.

Ter Apel	Hoofdkade 123		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige pastorie behorende bij de naastgelegen Gereformeerde kerk in Ter Apel. Blokvormig pand van twee lagen, met een schilddak en een erkeruitbouw aan de voor- en zijkant. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Beeldbepalende ligging aan de zuidzijde van het kanaal. Ensemble met naastgelegen kerkgebouw.

Ter Apel	Hoofdstraat 2-2a		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning gebouwd in 1904, Uitgevoerd in eclectische architectuur, o.a. voorzien van gevelbanden, metselmozaïeken en kenmerkende rechthoekige dakkapel. Zeer beeldbepalende ligging aan de Hoofdstraat van ter Apel en aan het Ter Apel-kanaal.

Ter Apel	Hoofdstraat 7		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa Valkstede. Woonhuis gebouwd in 1909. Woonhuis op samengestelde plattegrond en voorzien van kenmerkende hoektoren. Wit gepleisterd en met ornamentiek in schoonmetselwerk. Beeldbepalende ligging aan de noordzijde van het Ter-Apelkanaal.

Ter Apel	Hoofdstraat 56-56a, 57-57a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Ensemble van twee gespiegelde winkel-woningen uit de Interbellumperiode en uitgevoerd in expressionistische architectuur, onder andere met metselmozaïeken, asymmetrische daklijst, entree op de hoek. Aan de voorzijde etalageruiten en aan de achterkant het woongedeelte. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal.

Ter Apel	Kapelweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Sint Willibrorduskerk. RK-kerk, gebouwd in 1880 naar ontwerp van A. Tepe, in 1924 uitgebreid naar ontwerp van W. te Riele. Forse neogotische kerk. Zeer beeldbepalend aan het Ter Apelkanaal en de Kapelweg. Vormt een katholieke enclave en ensemble met het naastgelegenparochiehuis, pastorie en katholieke begraafplaats.

Ter Apel	Kloosterveenweg 7		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, gebouwd circa 1928 en uitgevoerd in expressionistische architectuur. Op een rechthoekig plattegrond met een zadeldak. Erkers aan de voorzijde met aan de bovenzijde glas-in-loodramen, aan de rechterzijde de winkelpui . Beeldbepalende ligging aan het Stads-Terapel-Kanaal.

Ter Apel	Kloosterveenweg 95		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Voorgevel uitgevoerd als lijstgevel met wolfeind. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal.

Ter Apel	Hoofdstraat 75		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Pastorie van de St. Willibrorduskerk gebouwd in 1939. Het pand heeft een rechthoekige plattegrond en een schilddak met aan iedere zijde een kleine dakkapel. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal. Vormt een ensemble met de naastgelegen R.K. kerk, parochiehuis en katholieke begraafplaats.

Ter Apel	Kapelweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Parochiehuis van de St. Willibrorduskerk Ter Apel. Gebouwd in 1926 naar ontwerp van P. Walta. Eenlaags pand op een rechthoekige plattegrond onder schilddak. Uitgevoerd in sobere interbellumarchitectuur. Beeldbepalende ligging naast de kerk. Vormt een ensemble met de naastgelegen R.K. kerk, pastorie en katholieke begraafplaats.

Ter Apel	Kloosterveenweg 25		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met villavormig voorhuis in verzorgde overgangsarchitectuur met invloeden van de jugendstil. Fraai, sober erf met hoog geboomte. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal.

Ter Apel	Kloosterveenweg 100		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type. Voorzien van woonhuis en schuur onder één nog en krimpen. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging aan het Stads-Terapel-Kanaal. Voorbeeld van agrarische bebouwing aan het kanaal tussen Ter Apel en Ter Apelkanaal.

Ter Apel	Kloosterveenweg 169		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Boerderij van het Oldambtster type in ambachtelijk-traditionele trant met enige decoratieve elementen in eclectische stijl. Ligging achter het hoofdlint aan het kanaal.

Ter Apel	Moersloot 75		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij 't Nieuwe West. Boerderij van het Oldambtster type. Woning en schuur onder één nok en met krimpen. In ambachtelijk-traditionele trant. Gelegen in buurtschap De Maten. In het interieur belangrijke muurschilderingen.

Ter Apel	Oosterkade bij 11		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazemat Ter Apel 2. Kazemat van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Gelegen aan de zuidwestzijde van het Ter Apel-kanaal, nabij de sluis en de brug bij het Ruiten-Aa-kanaal.

Ter Apel	Oude Weg 31		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1930 en uitgevoerd in expressionistische architectuur. Woonhuis onder zadeldak, voorzien van decoratieve entreepartij, metselmozaïeken en een kleine dakkapel. Beeldbepalende ligging in Ter Apel. Ensemble met nrs. 27 en 29.

Ter Apel	Kruisherenweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Forse Oldambtster boerderij in bijzondere, eclectische architectuur uitgevoerd met topgevel. Onderdeel kleine hoevezwerm nabij het klooster van Ter Apel. Stadsboerderij behoerende bij vm. Stadsbezittingen van Groningen. Sober erf met hoog geboomte. Zeer beeldbepalende ligging nabij de kruising met de Poortweg.

Ter Apel	Munnikemoer Oost bij 4		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Achtste verlaart. Schutsluis in het Ter Apelkanaal bij Munnikemoer, nabij de Duitse grens. Ensemeble met nabij gelegen sluiswachterswoning (rijksmonument). Onderdeel van reeks sluizen in Ter Apel. Sluiskolk en sluisdeuren in latere fase vervangen. Met bedieningsgebouwtje.

Ter Apel	Oude Weg 27, 29		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Twee nagenoeg identieke woningen. Gebouwd in 1920 en uitgevoerd in expressionistische architectuur, op rechthoekige plattegrond met zadeldak. Kenmerkende brede dakoverstek en decoratieve elementen in metselwerk en daklijst. Erker aan de lange zijde. Beeldbepalende ligging en vormt ensemble van twee woningen.

Ter Apel	Poortweg 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met bijzondere voorgevel in neoclassicistische trant, voorzien van lijstgoot en pilasters. Onderdeel kleine hoevezwerm nabij het klooster van Ter Apel. Zeer beeldbepalende ligging in een bocht van de Poortweg en nabij kruisingen van wegen. Ensemble met boerderij nr. 6.

Ter Apel	Poortweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd rond 1925. Woning van het krimpentype, voorzien van deels gestucte topgevel. Onderdeel van bebouwing aan de Poortweg in de oude kern van Ter Apel. Beeldbepalende ligging.

Ter Apel	Poortweg 7		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning, voormalig snoepwinkeltje gebouwd in ca. 1930. Uitgevoerd in sobere expressionistische architectuur. Op een rechthoekige plattegrond en met een zadeldak. Kenmerkende winkelentreepui aan de hoekzijde van het pand en metselmozaïeken in de topgevel. Beeldbepalende ligging in de oude kern van het dorp en nabij het Klooster Ter Apel.

Ter Apel	Poortweg 10		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Boerderij van het Westerwoldse type. Gebouwd circa 1925. Kenmerkend zadeldak met een wolfseind. Baanderdeuren in de voorgevel. Beeldbepalende ligging in de oude kern van Ter Apel, rondom Klooster Ter Apel. Voorbeel van agrarische bebouwing in de oude kern.

Ter Apel	Poortweg bij 11		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Ter Apelersluis. Schuitsluis uit circa 1917. Sluis met rechte kolk, opgemetseld uit basaltblokken. Met overlaat met niveleerschuif in draaimechanisme. Brug over de sluis. Onderdeel van sluizenreeks in hetRuiten-Aa kanaal. Ensemble met naastgelegen sluiswachterswoning.

Ter Apel	Poortweg 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met decoratieve elementen in eclectische stijl. Sober erf met hoog geboomte. Onderdeel kleine hoevezwerm nabij het klooster van Ter Apel. Zeer beeldbepalende ligging aan de Poortweg en nabij kruisingen van wegen. Ensemble met boerderij nr. 3.

Ter Apel	Poortweg 8		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Schuur gebouwd in circa 1920. Rechthoekige plattegrond met een zadeldak en aan de voorzijde grote kenmerkende schuurdeuren. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende gelegen in de oude kern van het dorp rondom Klooster Ter Apel. Voorbeeld van een vrijstaande landbouwschuur.

Ter Apel	Poortweg 11		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Sluiswachterswoning uit 1916 aan het Ruiten Aa Kanaal. Woning onder zadeldak uitgevoerd in overgangsarchitectuur. Onderdeel van sluizenreeks in Ruiten A Kanaal, verbondenheid met de kanalisatie van Westerwolde. Beeldbepalende ligging aan het kanaal en bij de Ter Apelersluis. Ensemble met sluiscomplex.

Ter Apel	Roelagerweg 10		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige sluiswachterswoning uit 1916, uitgevoerd in overgangsarchitectuur. Aanbouw aan zuidzijde. Onderdeel van sluizenreeks in Ruiten A Kanaal, verbondenheid met de kanalisatie van Westerwolde. Beeldbepalende ligging nabij de brug over het Ruiten A Kanaal.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Noord 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Vm. kantoor van architectenbureau Sterenberg. Uit 1975-76, naar ontwerp van W. Mulder. Sterenberg verwierf grote bekendheid door sobere en functionele architectuur. Was een van de grootste architectenbureaus van Nederland en grootste werkgever in Ter Apel in de jaren '70. Gelegen aan het Ruiten A Kanaal Noord. Thans Wonderwereld. Aangebouwde dierenverblijven en decoratieve elemten vallen buiten de aanduiding.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Noord 2-3		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Directiewoning van de voormalige AGO-fabriek uit 1920. Dubbel woonhuis. Opgetrokken in een ambachtelijk-traditionele Interbellum architectuur. Rechthoekig schilddak. De gevels hebben met metselmozaïeken. Aan de zijkant een aanbouw met balkon. Beeldbepalende ligging in het tuindorp. Ensemble van meerdere directiewoningen, vm. arbeiderswonigen en fabrieksterrein.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Noord bij 4		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazemat Ter Apel 1. Kazemat van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Gelegen aan de noordzijde van het Ruiten-Aa-kanaal, nabij de brug bij de Schotslaan en Agodorp.

Ter Apel	Ruiten A kanaal West V 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij met Westerwoldse kenmerken. Uitgevoerd met topgevel. Gebouwd in sobere, ambachtelijk-traditionele trant. Erf met stookhut en hoog opgaand geboomte, vrij in het landschap nabij het Ruiten A Kanaal.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Noord 1a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Brugwachterswoning, gebouwd in circa 1917. Eenlaagse woning onder zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beeldbepalende ligging nabij de brug over het Ruiten-Aa kanaal in Ter Apel.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Noord 4-5		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Directiewoning van de voormalige AGO-fabriek uit 1920. Dubbel woonhuis en vormt een ensemble met naastgelegen villa's. Opgetrokken in een ambachtelijk-traditionele Interbellum architectuur. Rechthoekig samengesteld dak. Aan de voorzijde een vooruitspringende gevel en aan de zijkant een overkapping met balkon. Beeldbepalende ligging in het tuindorp. Ensemble van meerdere directiewoningen, vm. arbeiderswonigen en

Ter Apel	Ruiten A kanaal Noord 6-BIJ		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Transformatorhuisje gebouwd in de interbellumperiode. Behoorde bij de AGO-fabriek. Op rechthoekige plattegrond en met schilddak met brede dakoverstek. Beeldbepalende ligging aan het Ruiten A Kanaal, onderdeel van vm. fabriekscomplex van AGO.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Zuid 11		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1925. Villavormige woning op samengestelde plattegrond, uitgevoerd in vernieuwingsstijl. O.a. deels gepleisterd. Beeldbepalende ligging aan de zuidzijde van het Ruiten A-kanaal. Hoorde mogelijk bij voormalig aardappelmeelfabriek.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Zuid 27		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Schoorsteen van de voormalige aardappelmeelfabriek T&O (Ter Apel en Omstreken) in Ter Apel. Gemetselde schoorsteenpijp, gebouwd in 1916. Zeer beeldbepalend onderdeel van het oude fabriekscomplex aan het Ruiten A Kanaal. Herkenningspunt. Ensemble met overige onderdelen van het voormalige fabriekscomplex. Thans onderdeel van ecodorp.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Zuid bij 27		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige metaalwerkplaats van de aardappelmeelfabriek T&O (Ter Apel en Omstreken) in Ter Apel. Eenlaags pand gebouwd in de naoorlogse periode. Ensemble met overige onderdelen van het voormalige fabriekscomplex. Herinnering aan de aardappelmeelindustrie. Beeldbepalende ligging van het complex aan het Ruiten A Kanaal. Thans onderdeel van ecodorp.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Zuid bij 27		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalig kantoor van de aardappelmeelfabriek T&O (Ter Apel en Omstreken) in Ter Apel. Gebouwd in 1916. Ensemble met overige onderdelen van het voormalige fabriekscomplex. Herinnering aan de aardappelmeelindustrie. Beeldbepalende ligging van het complex aan het Ruiten A Kanaal. Thans onderdeel van ecodorp.

Ter Apel	Rütenbrockerweg 7		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig douanekantoor uit circa 1925 dat hoorde bij het stationsgebouw van de STAR-lijn (Stichting Stadskanaal Rail), de spoorlijn Stadskanaal - Ter Apel Rijksgrens. In 1984 is het stationsgebouw afgebroken, maar het kantoor staat er nog. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Beeldbepalend gelegen nabij de Duitse grens.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Zuid 27		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige fabriekshal en fabriek van de aardappelmeelfabriek T&O (Ter Apel en Omstreken) in Ter Apel. Twee aan elkaar gekoppende loodsen, gebouwd in 1916. Ensemble met overige onderdelen van het voormalige fabriekscomplex. Herinnering aan de aardappelmeelindustrie. Beeldbepalende ligging van het complex aan het Ruiten A Kanaal. Thans onderdeel van ecodorp.

Ter Apel	Ruiten A kanaal Zuid bij 27		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige kantine en tekenlokaal an de aardappelmeelfabriek T&O (Ter Apel en Omstreken). Tweelaags pand gebouwd in de naoorlogse periode. Ensemble met overige onderdelen van het voormalige fabriekscomplex. Herinnering aan de aardappelmeelindustrie. Beeldbepalende ligging van het complex aan het Ruiten A Kanaal. Thans onderdeel van ecodorp.

Ter Apel	Rütenbrockerweg bij 5		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Restant van een oude spoorbrug die hoorde bij de STAR-spoorlijn (Gronings Drentse Spoorwegmaatschappij), de spoorlijn tussen Stadskanaal en Ter Apel Rijksgrens (1924-35). In 1942 is deze lijn door de Duitsers opgebroken. Restant van de oorspronkelijke brug, gelegen aan de oevers van het Haren-Rütenbrockerkanaal richting Duitsland.

Ter Apel	Schotslaan 1TRAF		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Transformatorhuisje uit 1923. Uitgevoerd in zorgvuldige interbellumarchitectuur. Met metselmozaïek en klokvormig zadeldakje met een rode dakpan.Voorbeeld voor de bouw van nutsvoorzieningen tijdens het interbellum. Beeldbepalend gelegen aan de rand van een groen parkje op de hoek met de Schotslaan.

Ter Apel	Schotslaan 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Villavormig woonhuis onder samengestelde kap. Kenmerkende rondvormige erker, entreeportaal met dubble voordeur en overkapping. Beeldbepalende ligging op de hoek van de Schotslaan. Onderdeel van reeks villabebouwing aan de Schotslaan.

Ter Apel	Schotslaan 11		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1925. Woonhuis van het landhuis type. Met kenmerkende mansarde kan en vensters met luiken. Beeldbepalend onderdeel van de villareeks aan de Schotslaan. Ensemble met naastgelegen villa's uit dezelfde periode.

Ter Apel	Schotslaan 15		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1920. Woonhuis van het landhuis type. Pand onder flauw geknikt zadeldak en met kleine erker aan de voorzijde. Beeldbepalend onderdeel van de villareeks aan de Schotslaan. Ensemble met naastgelegen villa's uit dezelfde periode.

Ter Apel	Schotslaan 20		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1910. Woonhuis in rijk gedecoreerde eclectische architectuur, o.a. topgevel, gestucte banden en daklijst. Beeldbepalende onderdeel van de villareeks aan de Schotslaan. Ensemble met tegenoverliggende villa nr. 13.

Ter Apel	Schotslaan 9		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in circa 1925. Tweelaags woonhuis onder zadeldak. O.a. voorzien van luiken en houten gevelbetimmering. Woning van het landhuis type. Onderdeel van de villareeks aan de Schotslaan. Naast rijksmoumentale villa's nrs. 5 en 7.

Ter Apel	Schotslaan 13		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Fors, villavormig woonhuis. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl met kenmerken van chaletstijl en jugendstil. Beeldbepalend onderdeel van de villareeks aan de Schotslaan. Ensemble met tegenover gelegen villa nr. 22. Architectonische verwantschap met nr. 7 (RM).

Ter Apel	Schotslaan 17		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in circa 1930. Woonhuis van het landhuis type. Op vierkante plattegrond en onder kap. Met erker en op de eerste verdieping een betimmerde gevel met versierde daklijst. Beeldbepalend onderdeel van de villareeks aan de Schotslaan. Ensemble met naastgelegen villa's uit dezelfde periode.

Ter Apel	Schotslaan 22		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd 1979 voor architect Jan Sterenberg, naar ontwerp van W. Mulder. Eenlaags woonhuis met platdak. Gebouwd in een sobere en functionele stijl en gelegen op een ruim perceel. Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Schotslaan, in reeks met villa's en op korte afstand het voormalige architectenbureau.

Ter Apel	Schotslaan 28		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villa in Overgangsarchitectuur met kenmerken van de jugendstil. Gebouwd in ca. 1919-20 als directeurswoning van de nabijgevelen aardappelmeelfabriek. Zeer beeldbepalende hoeklligging nabij de brug over het Ruiten A Kanaal, en de kruising met de Schotslaan. Ensemble met complex van de vm. aardappelmeelfabriek.

Ter Apel	Schotslaan 32		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige Nieuwe Christelijke Nationale School. Gebouwd in 1931 naar ontwerp van architect Spanninga. Eenlaags pand onder schilddak met brede dakoverstek. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Ensemble met bijbehorende meesterswoning. Terruggelegen ligging achter de bebouwing aan het kanaal, op de hoek bij Het Schot.

Ter Apel	Sellingerstraat 17		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-tradtionele trant. Erf met hoog opgaand geboomte. Beeldbepalend onderdeel van hoevezwerm van esgehucht Ter Haar. Ensemble met naastgelegen boerderij nr. 19.

Ter Apel	Sellingerstraat bij 19		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Schaapskooi. In oorsprong uit 1780. Houten gebouw met pannendak. Behorende bij de naastgelegen boerderij. Het wordt gezien als de oudste schaapskooi van Westerwolde. Beeldbepalende ligging op het boerderijerf aan de Sellingerstraat in Ter Haar.

Ter Apel	Schotslaan 30		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning behorende bij de naastgelegen vm. Nieuwe Christelijke Nationale School. Woonhuis onder zadeldak uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Gelegen achter de lintbebouwing aan de oostzijde van het Ter Apel-kanaal. Ensemble met naastgelegen vm. schoolgebouw.

Ter Apel	Sellingerstraat 14		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambster boerderij van het latere type in Interbellumarchitectuur. Sober erf met stookhut en hoge bomen. Beeldbepalende ligging aan doorgaande weg, ten noorden van esgehucht Ter Haar.

Ter Apel	Sellingerstraat 19		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Boerderij van het Westerwoldse type met hoge, Friese schuur. Gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Lijstwerk voorgevel in chaletstijl. Erf met hoog opgaand geboomte. Beeldbepalend onderdeel hoevezwerm esgehucht Ter Haar. Ensemble met naastgelegen boerderij nr. 17.

Ter Apel	Sellingerstraat 47, 57		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig gebouw van de diaconie voor de armenzorg. Thans gemeentegebouw 'De Wilpskamp''. Eenpans pand op rechthoekige plattegrond, met een schilddak en grote raampartijen aan de voorzijde van het gebouw. Vormt een ensemble met het Ter Apeler klooster en de pastorie. Beeldbepalende ligging aan de Sellingerstraat.

Ter Apel	Sellingerstraat bij 73		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Toegangspoort tot het wandelbos Ter Apel. Hekpijlers, mogelijk 18e eeuws. Eerder gebruikt als tolpoort in de omgeving van Leek. Twee forse natuurstenen hekpijlers, oorspronkelijk met hekwerk. Behorende de bij N.H. kerk in Ter Apel. Beeldbepalende ligging aan de Sellingerweg bij het pad tussen het de kerk in het kloostercomplex en de pastorie.

Ter Apel	Sellingerstraat 78		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Pastorie van de Nederlands Hervormde gemeente. Gebouwd in circa 1925 en uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Fors tweelaags pand onder zadeldak met brede dakoverstek. Met dubbele erker en houtbetimmering aan de voorzijde. Vormt een ensemble met de kerk en het armenhuis. Beeldbepalende ligging nabij het klooster.

Ter Apel	Stationsstraat 23		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in circa 1950. Uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur. Kenmerkende kapvorm en witgepleisterde gevels. Beeldbepalende ligging op ruim perceel aan de Stationsstraat in Ter Apel.

Ter Apel	't Schot 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Forse boerderij van het Westerwoldse type. Mogelijk in oorsprong 17e eeuws. Voormalig voorwerk van het klooster op Het Ossenschot, de zuidelijke begrenzing van het klooster. Gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorhuis met schilddak. Bijzondere, beeldbepalende ligging evenwijdig aan en op korte afstand van de weg.

Ter Apel	Sellingerstraat 76		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1925. Woonhuis van het landhuis type. Op T-vormoge plattegrond en onder gekoppelde zadeldaken. In zorgvuldig gedetailleerde interbellumarchitectuur. Platte aanbouw is van later datum en valt buiten de aanduiding. Beeldbepalend gelegen aan de Sellingerstraat.

Ter Apel	Stationsstraat 17		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Villa, gebouwd in ca. 1920-25. Vermoedelijk gebouwd als directeurswoning van de openbare MULO. Pand onder samengesteld kap, uitgevoerd met kenmerken van vernieuwingsstijl. Gelegen op ruim perceel op de hoek van de Stationsstraat. Gelegen op erf met hoog opgaand groen.

Ter Apel	Stationsstraat 53, 53a-f		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vm. stationshotel en café.Station Ter Apel is inmiddels verdwenen. Pand in expressionistische architectuur, met verhoogd middengedeelte en overhellend schilddak. Hotel met café/restaurant, gebouwd in het begin van de oorlogsperiode. Beeldbepalende ligging aan de Stationsstraat. Eenlaag plat gedekte aanbouw aan de linker- en achterzijde vallen buiten de aanduiding.

Ter Apel	Veenweg bij		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kapelletje. Gebouwd door boeren uit de omgeving kort na WOII, uit dankbaarheid dat zij allen gespaard waren voor arbeidsdienst in Duitsland. Beeldbepalend gelegen in Laudermarke, op de kruising van de Veenweg, Nieuwe Veenweg en Roelagerweg. Esemble met de Lourdesgrot, gelegen verderop aan de Veenweg. Uniek in de provincie

Ter Apel	Veenweg bij		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Lourdesgrot. Aangelegd in 1958. Ter vervanging van een mariabeeldje in houten nis uit 1935 van de Katholieke Jonge meisjes Vereniging. Beeldbepalend gelegen in Laudermarke aan de Veenweg, nabij de kruising met het Ruiten Aa-kanaal. Ensemble met kapelletje, gelegen op de kruising van de Veenweg en de Roelagerweg. Uniek in de provincie.

Ter Apel	Viaductstraat 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in 1880. Uitgevoerd als dwarshuis met decoratieve elementen in eclectische stijl. Ligging dicht op de weg. Erfafscheiding dmv hekwerk. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal.

Ter Apel	Viaductstraat 53, 55		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Twee naast elkaar gelegen identieke villa's. Voormalige dienstwoningen behorend bij de vroegere STAR- spoorlijn. Gebouwd in de Interbellumperiode, met kenmerken van vernieuwingsstijl. Beeldbepalende ligging aan het Ter apel-Kanaal. Ensemble met nabijgelegen restant van de spoorlijn.

Ter Apel	Viaductstraat 126		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige brugwachterswoning. Verwant aan krimpentype. Decoratieve elementen in eclectische stijl. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal. Hoekligging, vrij dicht op de weg. Ensemble met vergelijkbare brugwachterswoning Ter Apel Kan. W 1.

Ter Apel	Veenweg 52		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij van het oudere type met baanderdeuren in de voorgevel, uitgevoerd met topgevel. Gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging in ontginningslandschap tussen Laudermarke en De Bruil.

Ter Apel	Viaductstraat 16		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Markant woonhuis in verzorgde, expressionistische architectuur, invloed Amsterdamse Schoolstijl. Voormalige directeurswoning. Bijbehorende erfafscheiding. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal.

Ter Apel	Viaducstraat bij 55		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Restant van de spoorbrug van de STAR-spoorlijn tussen Stadskanaal en Ter Apel Rijksgrens. De spoorlijn was tussen 1924 en 1935 in gebruik. Gemetselde bruggenhoofden. Beeldbepalend aan de oevers en in het Terapel-Kanaal.

Ter Apel	Viaductstraat 143		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig café-restaurant met zalen. Gebouwd in circa 1920 en uitgevoerd in expressionistische architectuur. Typerende verdiepte entreeportaal en markiezen bij de vensters. Beeldbepalende ligging aan het Stads-Terapel-Kanaal.

Ter Apel	**Westerstraat 8, 9**		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige brugwachterswoning en tolhuis. Bij de woning lag een ketting over het kanaal, zgn. kethoes. Verwant aan het krimpentype. Decoratieve elementen in eclectische stijl. Oorspronkelijke ketting ligt bij huis. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal. Ensemble met vergelijkbare brugwachterswoningen in Ter Apel, Ter Apelkanaal West 1 en Viaductstraat 126.

Ter Apel	**Zanddijk 71**		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning behorende bij de naastgelegen lagere school. Woning op rechthoekige plattegrond en onder zadeldak. Met decoratieve elementen in gekleurde baksteen. Ensemble met naastgelegen school welke inmiddels verbouwd is. Beeldbepalende ligging in het gehucht De Maten.

Karakteristieke objecten Ter Apelkanaal

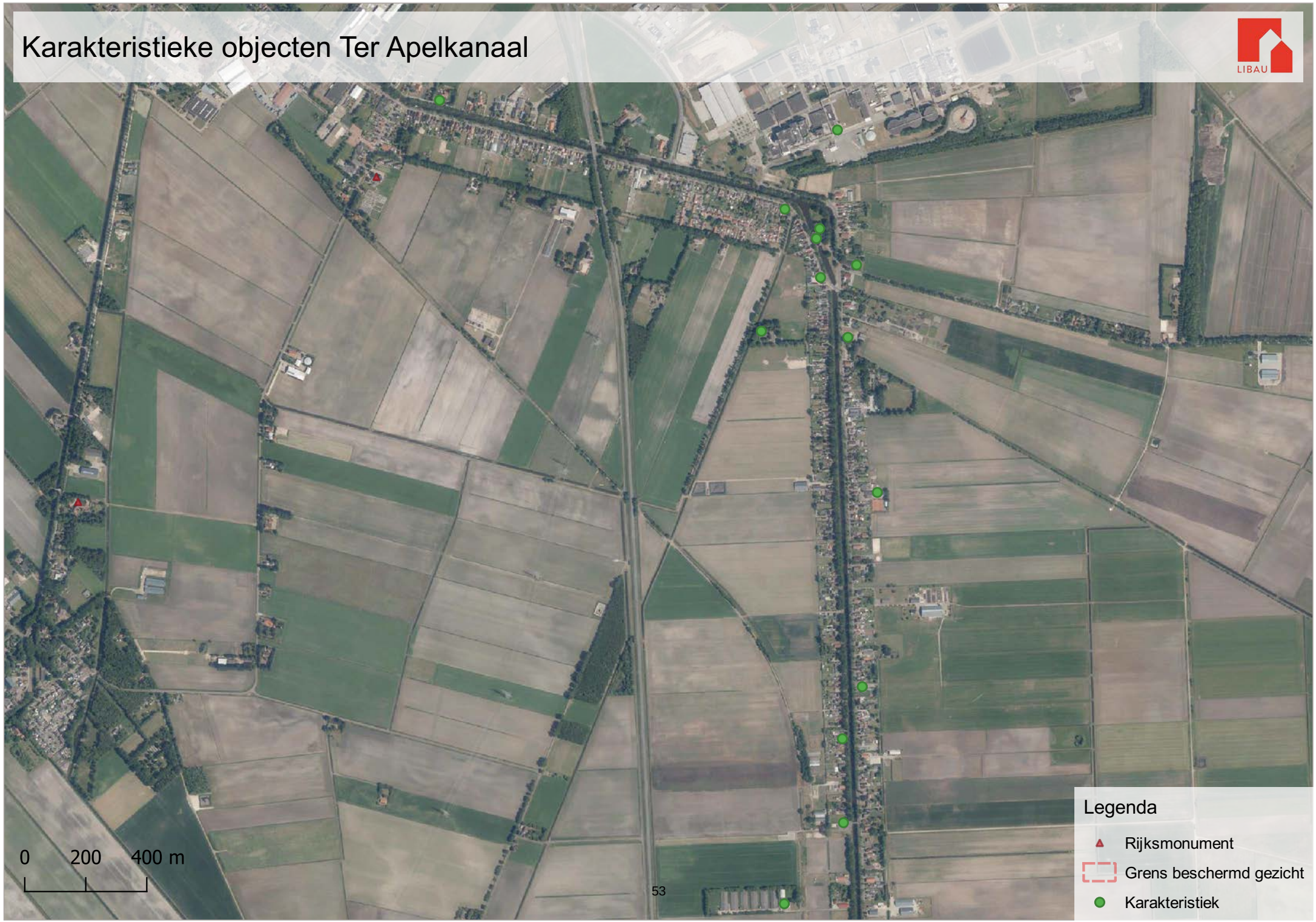

Ter Apelkanaal	Borgerweg 32		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het krimpentype uit omstreeks 1900, decoratieve elementen in eclectische stijl. Voorgevel uitgevoerd met topgevel, aan weerszijden krimpen. Fraai, sober erf met stookhut en fruitbomen. Beeldbepalende ligging op enige afstand van de weg in de ontginningsnederzetting Lauder Zwarteveen.

Ter Apelkanaal	M. en O. -weg bij 11		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Kantoor van de aardappelmeel Musselkanaal en Omstreken. Gebouwd in 1909 Gebouw met toren op de hoek. Met opschrift op de gevels Anno 1909, Kantoor. Uitgevoerd met kenmerken van Jugendstil. Aanduidig betreft alleen het kantoor, latere aanbouwen vallen buiten de bescherming. Gelegen op terren van het huidige AVEBE.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal Oost 127		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Forse Oldambtster boerderij uitgevoerd in Interbellumarchitectuur. Sober erf met hoog opgaand geboomte. Zeer beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal, nabij een knik in het kanaal, en nabij de kruising met de Schaalbergerweg.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal Oost 133		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Sluiswachterswoning van het poldersluisgemaal ter plaatse van het 6e gemaal over het Ter Apelkanaal. Woonhuis met tentdak. Beeldbepalend gelegen op schiereiland in bocht van het Ter Apelkanaal. Ensemble met sluisgemaal, vormt samen één complex.

Ter Apelkanaal	Jipsingboermussel 61, 61a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel (krimpen). In ambachtelijk-traditionele trant. Met een bijbehorende naastgelegen stookhut. Beeldbepalende ligging in Jipsingboermussel.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal Oost 118		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij in traditionalistische architectuur. Gaaf bewaard gebleven. Sober erf met hoog opgaand geboomte. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal. Ligging iets schuin op de weg.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal Oost bij 131		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Zesde verlaat. Complex van sluis, sluisgemaal en bruggen. Sluis met sluiskolk en gelaste bruggen eind 19e eeuws. Gewijzigd in 1930, samen met de aanleg van een schiereiland in het kanaal. Beeldbepalend in de bocht in het Ter Apelkanaal, in het gelijknamige kanaaldorp. Ensemble met sluiswachterswoning.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal Oost 35		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Boerderij van het Westerwoldse type. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant, met zadeldak en wolfseind. Een van de weinige boerderijen van dit type in Ter Apelkanaal. Beeldbepalende ligging aan het kanaal.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal Oost 79, 79a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige Finse school. Een van de weinig overgebleven Finse scholen in Nederland. Typerende houten gebouw op langwerpinge plattegrond met zadeldak. De schoolgebouwen werden geleverd als onderdeel van een handelsovereenkomst tussen Nederland en Finland. Gelegen achter het lint.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal West bij 118		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Baarhuisje en klokkenstoel. Baarhuisje gebouwd in circa 1920. Klein bakstenen gebouw onder zadeldak. Luidstoel met klok uit 1936. Gelegen op de begraafplaats van Ter Apelkanaal. Een van de weinige klokkenstoelen op begraafplaatsen.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal West 20		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis in ambachtelijk-traditionele trant. Op een rechthoekig plattegrond met een zadeldak. Kenmerkende voorgevel met gestucte decoratieve elementen, zoals banden. Beeldbepalende ligging aan het Ter Apel-Kanaal.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal West 1		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige brugwachterswoning. Verwant aan krimpentype. Decoratieve elementen in eclectische stijl. Beeldbepalend onderdeel veenkoloniale lintbebouwing aan het Stads-Ter Apel-Kanaal. Hoekligging, vrij dicht op de weg. Open erf. Ensemble met vergelijkbare brugwachterswoning Viaductstraat 126.

Ter Apelkanaal	Ter Apelkanaal West 135		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in expressionistische architectuur. Met kenmerkend afgerond tentdak met dakkapel. Wit gepleisterd met verschillende sierelementen. Aan de achterzijde een latere uitbouw die buiten de beschouwing valt. Beeldbepalende ligging aan het Stads-Terapel-Kanaal.

Ter Apelkanaal	Zandberg 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis. Eenlaags pand van het krimpentype. Voorzien van kenmerkende gestructe aanzet- en sluitstenen. Een van de oudere woningen gelegen aan het Ter Apel kanaal. Beeldbepalende hoekligging.

Karakteristieke objecten Veelerveen

Veelerveen	Loosterweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Brugwachterswoning, gebouwd in circa 1917. Eenlaagse woning onder zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beeldbepalende ligging nabij de brug over het Vereenigd- of B.L. Tijdenskanaal in Veelerveen.

Veelerveen	Nieuwe Veendijk 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kop-romp boerderij, gebouwd in circa 1940. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Ontginningsboerderij, gebouwd bij de ontginning van Het Hebrecht. Ensemble van twee naast elkaar gelegen boerderijen, beeldbepalend gelegen aan de Nieuwe Veendijk.

Veelerveen	Ruiten A Kanaal West 22		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Krimpentype boerderij uit 1910. Eenlaags woonhuis, zadeldak met wolfseind, uitgevoerd in een overgangsarchitectuur, met fries en boogtrommels met metselmozaïek. Beeldbepalende ligging aan het Ruiten A Kanaal. Liggend in het lint van Veelerveen.

Veelerveen	Veelerveensterweg 20		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning, gebouwd in 1955. Behoorde bij de inmiddels verdwenen openbare lagere school. Woonhuis onder zadeldak tussen topgevels met schoorstenen. Uitgevoerd in Delftse School architectuur. Beeldbepalend gelegen in het lint in Veelerveen.

Veelerveen	Loosterweg 5		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige roggebroodfabriek. Relatief diep eenlaags pand. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van bedrijfsbebouwing in Veelerveen. Beeldbepalend gelegen aan de Loosterweg.

Veelerveen	Nieuwe Veendijk 5		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kop-romp boerderij, gebouwd in circa 1940. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Ontginningsboerderij, gebouwd bij de ontginning van Het Hebrecht. Ensemble van twee naast elkaar gelegen boerderijen, beeldbepalend gelegen aan de Nieuwe Veendijk.

Veelerveen	Spetsebrugweg 4, 4a		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Gelede boerderij, gebouwd in 1950. Boerderijtype kenmerkend voor de wederopbouw, waarbij verschillende functies zijn ondergebracht in aan elkaar geschakelde bouwdelen. Uitgevoerd in wederopbouwarchitectuur. Beeldbepalende ligging op de hoek van de Spetsebrugweg en het Ruiten A Kanaal.

Veelerveen	Veelerveensterweg 28a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Kleedgebouw voor voetbalvereniging Veelerveen. Gebouw op V-vormige plattegrond. Gebouwd in circa 1950 bij de aanleg van het sportterrein. Uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur, bijzonder gebouwtype. Gelegen aan de rand van het sportveld.

Veelerveen	Veelerveensterweg 49		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij behorende bij de voormalige aarappelmeelfabriek Westerwolde, fabrieksboerderij. Boerderij van het Oldambtster type en voorzien van lijstgevel. Beeldbepalend gelegen in het lint van Veelerveen, nabij het voormalige fabrieksterrein.

Veelerveen	Venneweg 22		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige schoolmeesterswoning, gebouwd rond 1910. Woning van het villatype op samengestelde plattegrond. Met kenmerken van vernieuwingsstijl, o.a. decoratieve banden in geel metselwerk en gedeocreerde boogtrommels. Beeldbepalende ligging op ruim perceel. Bijbehorende school is gesloopt.

Veelerveen	Veeleveensterweg 104		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kerkgebouw Uw Koninkrijk Kome. Kerk voormalige hervormde evangelisatie, gebouwd in 1922. Zaalkerk met dakruiter. In neogotische architectuur, o.a. voorzien van spitsboogvensters en klimmend fries. Beeldbepalende teruggerooide ligging in het lint van Veelerveen.

Veelerveen	Verbindingsweg 1-7, 10-16, 18, 23, Nw. Veendijk 15, 17		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Complex van voormalige arbeiderswoningen. Gebouwd in 1920-22 naar ontwerp van de architect Granpré Molière in opdracht van Stichting Departementale Woningbouw Bellingwolde. Voorbeeld van moderne woningbouw voor arbeiders. Enkele woningen zijn verbouwd of uitgebreid. Beeldbepalend gelegen ten oosten van Veelerveen.

Karakteristieke objecten Vlagtwedde

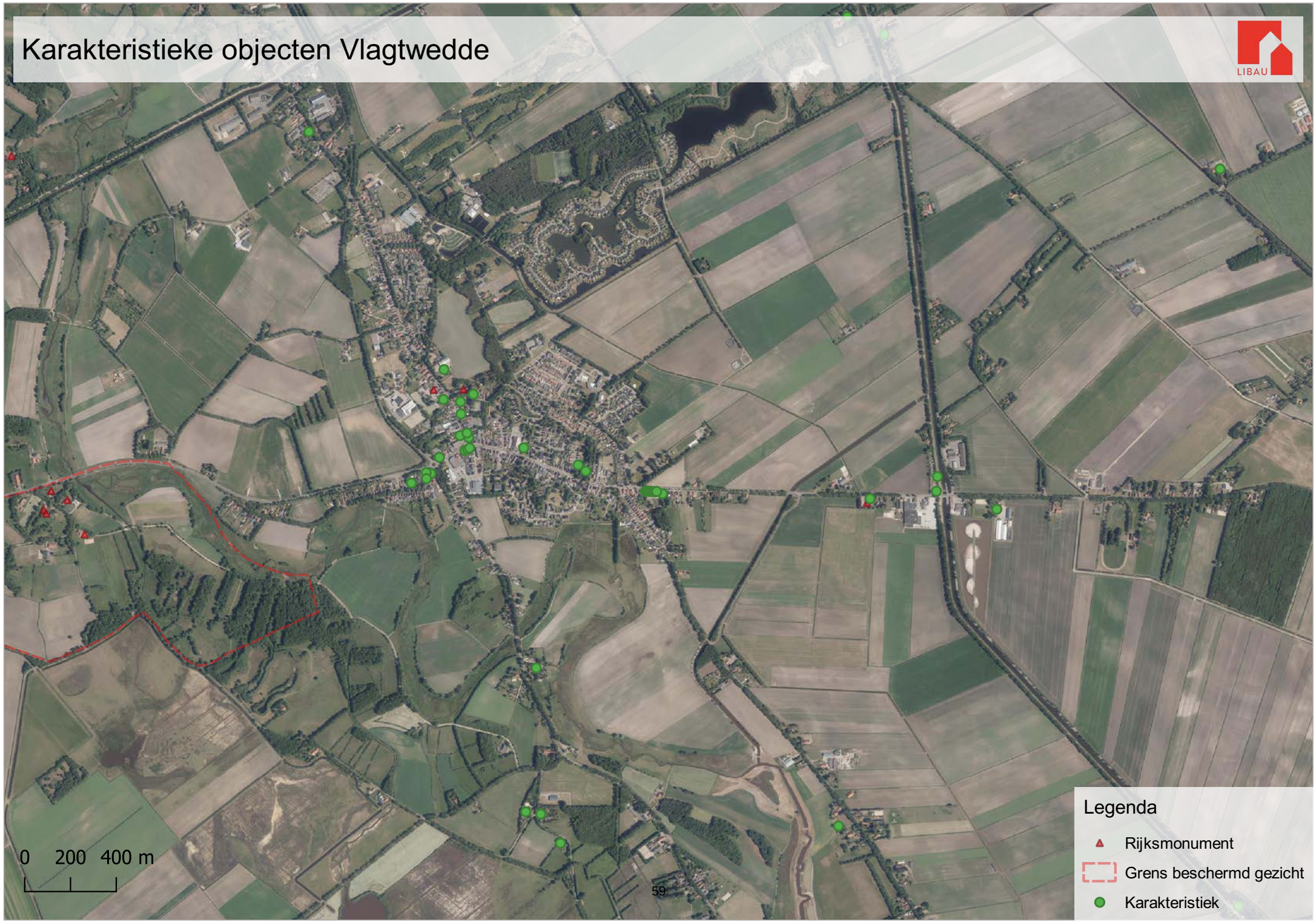

Vlagtwedde	Bourtangerstraat 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Ontginningsboerderij 'de Weite' in sobere, naoorlogse architectuur. Kop-romptype met tweekapsschuur. Voorhuis uitgevoerd als burgerwoning in sobere Delftse Schoolstijl ('Gronings Rood'). Sober, open erf. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg, nabij ontginningsnederzetting Weite.

Vlagtwedde	Burgemeester Buiskoolweg 40		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij met forse bijschuur en woonhuis in expressionistische architectuur met aaneengebouwde schuur. Open erf Kenmerkend onderdeel boerderijenreeks Over de Dijk in ontginningslandschap uit jaren 1920. Beeldbepalende ligging aan weg, voormalige leidijk en nabij Ruiten A kanaal.

Vlagtwedde	Dikke Eikweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Met de schuurgevel naar de Dikke Eikweg gekeerd. Beeldbepalende ligging in het esdopenlandschap, nabij de kruising met de Beneden Markeweg. Ensemble met de tegenover gelegen boerderij nr. 3.

Vlagtwedde	Dikke Eikweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Keuterij van het krimpentype, gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Sober erf. Beeldbepalende ligging op enige afstand van de weg.

Vlagtwedde	Burgemeester Buiskoolweg 33		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Forse villaboerderij met voorhuis in verstrakte Amsterdamse Schoolarchitectuur met aaneengebouwde schuur. Kenmerkend onderdeel boerderijenreeks Over de Dijk in ontginningslandschap uit jaren 1920. Beeldbepalende ligging aan weg, voormalige leidijk en nabij Ruiten A kanaal.

Vlagtwedde	Burgemeester Buiskoolweg 46		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Forse villaboerderij met voorhuis in Interbellumarchitectuur, met aaneengebouwde schuur. Open erf. Kenmerkend onderdeel boerderijenreeks Over de Dijk in ontginningslandschap uit jaren 1920. Beeldbepalende ligging aan weg, voormalige leidijk ten zuiden van Bourtange.

Vlagtwedde	Dikke Eikweg 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging in het esdopenlandschap, dicht op de weg, in bocht van de weg en nabij de kruising met de Beneden Markeweg. Ensemble met de tegenover gelegen boerderij nr. 2.

Vlagtwedde	Dr. P. Rinsemastraat 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning. Op samengesteld plattegrond en met wit gepleisterde verdieping. Chaletarchitectuur, simpele Art Nouveau details in pleisterwerk en glas-in-loodpanelen. Ingang aan zijkant, bij overkapping. Zeer beeldbepalende ligging bij rotonde en ingang van het dorp. Latere aanbouw aan de achterzijde valt buiten de aanduiding.

Vlagtwedde	Dr. P. Rinsemastraat 16		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woning gebouwd in 1938. In expressionistische architectuur op rechthoekige plattegrond met zadeldak. Kenmerkende vensters en decoratieve elementen in metselwerk, dubbele erker en schoorsteen. Beeldbepalende ligging in dorpskern. Uitbouw aan de achterzijde is van latere datering en valt buiten de aanduiding. Ensemble met nr. 18 en 20.

Vlagtwedde	Dr. P. Rinsemastraat 20		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woning gebouwd in 1938. In expressionistische architectuur, op rechthoekige plattegrond met zadeldak. Kenmerkende brede dakoverstel en decoratieve elementen in metselwerk. Beeldbepalende hoekligging in dorpskern. Aanbouw aan de achterzijde is van latere datering en valt buiten de aanduiding. Ensemble met nummer 16 en 18.

Vlagtwedde	H. Prinsenweg 15		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villaboerderij uit 1916 gebouwd in Interbellumarchitectuur iov Landbouwmij. Westerwolde. Typerend voor ontginning Hebrecht. Beeldbepalend onderdeel boerderijenreeks aan de H. Prinsenweg te Hebrecht. Open erf met hoog geboomte.

Vlagtwedde	H. Prinsenweg 9		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villaboerderij uit 1916 gebouwd in Interbellumarchitectuur iov Landbouwmij. Westerwolde. Typerend voor ontginning Hebrecht. Beeldbepalend onderdeel boerderijenreeks aan de H. Prinsenweg te Hebrecht. Fraai erf met hoog geboomte.

Vlagtwedde	Dr. P. Rinsemastraat 18		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vm. woning-winkel uit 1938. In expressionistische architectuur, op rechthoekige plattegrond met zadeldak. Kenmerkende vensters en decoratieve elementen in metselwerk. Beeldbepalende ligging in dorpskern. Uitbouw aan de achterzijde is van latere datering en valt buiten de aanduiding. Ensemble met nummer 16 en 20.

Vlagtwedde	H. Prinsenweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villaboerderij uit 1916 gebouwd in Interbellumarchitectuur iov Landbouwmij. Westerwolde. Typerend voor ontginning Hebrecht. Beeldbepalend gelegen aan begin van boerderijenreeks aan de H. Prinsenweg. Nokrichting evenwijdig aan het Verb.kanaal. Fraai erf met hoog geboomte.

Vlagtwedde	H. Prinsenweg 21		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villaboerderij uit 1916 gebouwd in Interbellumarchitectuur iov Landbouwmij. Westerwolde. Typerend voor ontginning Hebrecht. Beeldbepalend onderdeel boerderijenreeks aan de H. Prinsenweg te Hebrecht. Fraai erf met hoog geboomte.

Vlagtwedde	Harpelerweg 17		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige arbeiderswoning. Woonhuis van het krimpentype, gebouwd in circa 1915. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. De bakstenen van de gevels zijn witgepleisterd. Beeldbepalende ligging op een hoek van een kruising. Voorbeeld van een relatief gaaf bewaarde arbeiderswoning van het krimpentype.

Vlagtwedde	Hogebrugweg 3		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Sluiswachterswoning gelegen bij de Wollinghuizersluis en -brug. Woning gebouwd in ca. 1917 onder zadeldak uitgevoerd in overgangsarchitectuur. Onderdeel van sluizenreeks in Ruiten A Kanaal, verbondenheid met de kanalisatie van Westerwolde. Beeldbepalende ligging aan het kanaal en bij de Wollinghuizersluis.

Vlagtwedde	Hogebrugweg bij 3		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazemat Wollinghuizersluis. Kazemat van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Gelegen aan de westzijde van het Ruiten A Kanaal West nabij de brug in Vlagtwedde.

Vlagtwedde	Molenkampweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Westerwoldse boerderij, erve Wijbeling, uit omstreeks 1835 in ambachtelijk-traditionele trant met Oldambtster kenmerken. Voorgevel met topgevel. Fraai erf met stookhut, bijschuur, leilinden, boomgaard en hoog geboomte. Beeldbep. onderdeel hoevezwerm esgehucht. Ensemble met Weenderstr. 43.

Vlagtwedde	Onstwedderweg 20, 20a-m		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Vm. marechausseekazerne gebouwd in 1918. Fors tweelaags pand met kapverdieping, verhoogde middenrisaliet. Met aan achterzijde gebouw voor vm. stallen. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Zeer beeldbepalend aan de Onstwedderweg.

Vlagtwedde	Hogebrugweg bij 3		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Wollinghuizersluis. Schuitsluis uit circa 1917. Sluis met rechte kolk, opgemetseld uit basaltblokken. Met overlaat met niveleerschuif in draaimechanisme. Brug over de sluis. Onderdeel van sluizenreeks in hetRuiten-Aa kanaal. Ensemble met naastgelegen sluiswachterswoning.

Vlagtwedde	Kerkstraat 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Keuterboerderij. Boerderij van het Westerwoldse type, gebouwd in circa 1870. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorzien van krimp en baanderdeuren in de zijgevel. Zeer beeldbepalende ligging nabij de kerk.

Vlagtwedde	Molenkampweg 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij in sobere Interbellumarchitectuur. Het voorhuis in de vorm van een burgerwoning is dmv tussenlid verbonden met de schuur. Fraai, sober erf. Beeldbepalende ligging in bocht van de weg, in het ontginningslandschap tussen Weende en Harpel.

Vlagtwedde	Onstwedderweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning en later in gebruik geweest als pastorie. Woonhuis gebouwd in circa 1925. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Gebouwd in circa 1925. Ensemble met nr. 6 en 8. Beeldbepalend gelegen aan de Onstwedderweg.

Vlagtwedde	Onstwedderweg 6		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige lagere landbouwschool, later in gebruik geweest als kerkgebouw van Vereniging van Vrijzinnig Hervormden. Ook in gebruik geweest als badhuis. Gebouwd in ca. 1925. Uitgevoerd expressionistische architectuur. Ensemble met nr. 4 en 8. Beeldbepalende teruggerooide ligging aan de Onstwedderweg.

Vlagtwedde	Ruiten A kanaal West II 2		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Bourtangersluis. Schuitsluis uit circa 1917. Sluis met rechte kolk, opgemetseld uit basaltblokken. Met overlaat met niveleerschuif in draaimechanisme. Brug over de sluis. Onderdeel van sluizenreeks in hetRuiten-Aa kanaal. Ensemble met naastgelegen sluiswachterswoning.

Vlagtwedde	Schoolstraat 2		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis. Woonhuis op samengestelde plattegrond. Zeer beeldbepalend gelegen op de hoek van de Schoolstraat en de Wilhelminastraat.

Vlagtwedde	Schoolstraat 26		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij, gebouwd in circa 1905. Boerderij van het Westerwoldse type. Met baanderdeuren in de voorgevel en twee roosvensters, voorzien van daklijst en klimmende fries. Beeldbepalend gelegen op ruim perceel aan de Schoolstraat.

Vlagtwedde	Onstwedderweg 8		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige kosterswoning. Woonhuis gebouwd in circa 1925. Eenlaags pand op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Ensemble met nr. 4 en 6. Beeldbepalend gelegen aan de Ontswedderweg.

Vlagtwedde	Schoolstraat 18		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Pastorie, behorende bij de naastgelegen N.H. kerk. Woning gebouwd in circa 1930. Vervanging van oudere pastorie. Blokvormig tweelaagse woning onder schilddak. Uitgevoerd in sobere interbellumarchitectuur. Beeldbepalende hoekligging, nabij de kerk.

Vlagtwedde	Schoolstraat 23		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Villaboerderij in Interbellumarchitectuur met invloed van het expressionisme. Open erf. Zeer beeldbepalende ligging nabij de kruising met de Kerkstraat, binnen de bebouwde kom van Vlagtwedde.

Vlagtwedde	Schoolstraat 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis gebouwd in circa 1920. Woning op samengestelde plattegrond, uitgevoerd met kenmerkend van Vernieuwingsstijl. Met o.a. dubbele erker aan de voorgevel. Beeldbepalende ligging aan de Schoolstraat.

Vlagtwedde	Schoolstraat 5		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige winkel-woning gebouwd in circa 1935. Met kenmerkend voorhuis met winkel. Uitgevoerd in expressionistische architectuur, o.a. met decoratief gebruik metselwerk. Voorbeeld van winkelbebouwing in Vlagtwedde. Beeldbepalend aan de Schoolstraat.

Vlagtwedde	Venneweg 15		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Ontginningsboerderij van het kop-romptype. Gebouwd na WOII in sobere Delftse Schoolarchitectuur ('Gronings rood'). Beeldbepalende ligging in ontginningslandschap tussen Veele en Veelerveen.

Vlagtwedde	Vledderkamp 26		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij, gebouwd in 1884. Boerderij van het Westerwoldse type. Met aangebouwde ouderenwoning. In ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalend aan de uitvalsweg ten oosten van het dorp.

Vlagtwedde	Vledderkamp 85		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Brugwachterswoning, gebouwd in circa 1917. Eenlaagse woning onder zadeldak. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van dienstwoningen uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Beeldbepalende ligging nabij de brug over het Ruiten Aa-kanaal in Weite.

Vlagtwedde	Turfweg 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige arbeiderswoning / keuterij van het krimpentype. Gebouwd in eenvoudige, ambachtelijk-traditionele trant. Sober erf met stookhut. Beeldbepalende ligging op enige afstand van de weg, ten zuiden van ontginningsdorp Harpel.

Vlagtwedde	Vledderkamp 12 t/m 24 even nrs.		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rij van zeven woningen, gebouwd in circa 1918. Eenlaagse woningen onder zadeldak. Twee typen: met voordeur in voorgevel en met voordeur in zijgevel. Uitgevoerd in sobere interbellumarchitectuur. Beeldbepalend aan de uitvalsweg ten oosten van het dorp.

Vlagtwedde	Vledderkamp 60		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Pastorie, gebouwd in circa 1930. Behorend bij de naastgelegen gereformeerde kerk (rijksmonument). Woonhuis onder zadeldak. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Beeldbepalend gelegen in het buurtschap Weite. Ensemble met naastgelegen kerkgebouw.

Vlagtwedde	Vledderkamp bij 85		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kazematten Vlagtweddersluis. Twee kazematten van het type stekelvarken, gebouwd kort voor de Tweede Wereldoorlog. Onderdeel van de O-lijn: een verdedigingslinie vanaf de Dollard tot Coevorden, nabij de grens. Ensemble van twee kazematten. Gelegen aan de westzijde van het Ruiten Aa-kanaal, nabij de Vlagtweddersluis in het buurtschap Weite.

Vlagtwedde	Wedderstraat 15		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige meesterswoning, gebouwd in circa 1930. Eenlaags pand onder kap met brede dakoverstek. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur met enige kenmerken van Expressionisme. Beeldbepalend gelegen aan de Wedderstraat.

Vlagtwedde	Wedderstraat 78		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij met decoratieve elementen in eclectische stijl. Sober erf met hoog opgaand geboomte. Beeldbepalende ligging aan de oude doorgaande route.

Vlagtwedde	Weenderstraat 43		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij met Westerwoldse kenmerken. Ambachtelijk-traditionele trant. Gevels deels vernieuwd. Beeldbepalend onderdeel kleine hoevezwerm aan de Weenderstraat. Ensemble met boerderijen nr. 46 (RM) en Molenkampweg 2.

Vlagtwedde	Weenderstraat 98		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij in verzorgde Interbellumarchitectuur. Fraai erf met stookhut en enkele hoge bomen. Beeldbepalende ligging aan doorgaande weg, net ten zuiden van het esgehucht Ellersinghuizen.

Vlagtwedde	Wedderstraat 39		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige loods waterschap, gebouwd in 1914. Pand met verhoogd middendeel en lagere zijvleugels. Voorzien van enige decoratieve elementen in metselwerk. Gelegen op ruim perceel aan de kruising van het Mussel Aakanaal en de Wedderstraat in Veele.

Vlagtwedde	Wedderstraat 87		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Forse Oldambtster boerderij met decoratieve elementen in eclectische stijl. Beeldbepalende ligging aan de oude doorgaande route.

Vlagtwedde	Weenderstraat 59		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

(Renteniers)villa in verzorgde, nagenoeg gaaf bewaard gebleven overgangsarchitectuur. Zeer beeldbepalende ligging aan de Weenderstraat, in bocht van de weg.

Vlagtwedde	Wilhelminastraat 33		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Villaboerderij, gebouwd in 1920. Voorhuis uitgevoerd als tweelaags blokvormig woonhuis en via hals verbonden met de schuur. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Beeldbepalende ligging in het lint binnen het dorp Vlagtwedde.

Vlagtwedde	Wilhelminastraat 59, Slotlaan 31		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

't Slotje. Woonhuis gebouwd in 1855. Samengesteld volume, uitgevoerd als dwarshuis met verhoogde middenrisaliet. Gevels voorzien van blokbepleistering. Een van de oudste panden in Vlagtwedde. Teruggerooide ligging op de hoek van de Wilhelminastraat en Slotlaan.

Vlagtwedde	Wollinghuizerweg 127		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Keuterij van het krimpentype, uitgevoerd in sobere, ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalende ligging op enige afstand van de doorgaande weg.

Vlagtwedde	Wollinghuizerweg 79		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Open erf met stokhut. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg. Onderdeel bebouwingslint esdorp Wollinghuizen, ensemble met naastgelegen boerderij nr. 77.

Vlagtwedde	Wollinghuizerweg 90		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij met decoratieve lementen in eclectische stijl. Open erf met stokhut. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg. Onderdeel bebouwingslint esdorp Wollinghuizen.

Vlagtwedde	Wilhelminastraat 61		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa, gebouwd in circa 1905. Voormalige dokterswoning. Villatype op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd met invloeden van eclecticisme, o.a. gestucte banden, aanzet- en sluitstenen en gedecoreerde boogtrommels. Beeldbepalend gelegen op een ruim perceel aan de Wilhelminastraat.

Vlagtwedde	Wollinghuizerweg 77		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Erf met hoog opgaand geboomte. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg. Onderdeel bebouwingslint esdorp Wollinghuizen, ensemble met naastgelegen boerderij nr. 79.

Vlagtwedde	Wollinghuizerweg 85		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	3
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Oldambtster boerderij in ambachtelijk-traditionele trant. Open erf met stokhut en hoog opgaand geboomte. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg. Onderdeel bebouwingslint esdorp Wollinghuizen.

Karakteristieke objecten Vriescheloo

Vriescheloo	Dorpsstraat 5		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis van het villatype. Opgetrokken in metselwerk en deels gepleisterd. Met invloeden van chalet-stijl, o.a. houten betimmering, goten en erker. Zeer beeldbepalende hoekligging aan de noordzijde van Vriescheloo.

Vriescheloo	Dorpsstraat 29		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type, gebouwd in 1881. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorgevel met daklijst en middenrisaliet. Onderkelderd voorhuis. Beeldbepalende ligging in het lint aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 39		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in 1948. Kop-romp boerderij uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur, in streekeigen type. O.a. voorzien van voorhuis met verdieping en wolfseind. Schuur met baanderdeuren aan de voorzijde. Herbouw van afgebrande boerderij. Beeldbepalende ligging in het lint.

Vriescheloo	Dorpsstraat 56		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Rentenierswoning gebouwd in circa 1930. Woonhuis onder gebogen schilddak. O.a. voorzien van halfronde erker in bouwdeel onder zadeldak. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Beeldbepalende ligging op ruim perceel in het lint. Ensemble met naastgelegen boerderij.

Vriescheloo	Dorpsstraat 19		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Oldambtster boerderij, de zogeheten Straatjesheerd gebouwd in 1889. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicsme. Voorhuis met symmetrische indeling en o.a. met omlijste entree met erboven vensters. Beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 30		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis gebouwd in 1938. Woning onder gebogen zadeldak met wolfseind. Uitgevoerd in expressionistische architectuur, o.a. met brede dakoverstek, kenmerkende entree en met in- en aangebouwde bloembakken. Met aangebouwde garage. Beeldbepalende ligging op een ruim perceel aan de noordoostzijde van het lint.

Vriescheloo	Dorpsstraat 45		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type, gebouwd in 1894. Voorzien van sprongsgewijze versmalling richting de voorgevel. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicsme, o.a. omlijste entree met erboven dubbele vensters. Beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 58		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij met bijschuur, gebouwd in 1909. Voorhuis uitgevoerd als dwarshuis. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassiscme, met o.a. verhoogde middenrisaliet, daklijst en schilddak met nokschoorstenen. Met aangebouwde bijschuur. Beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 65		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het Oldambtster type. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Herbouwd na brand in 1920 en voorzien van voor de streek en periode kenmerkende middenrasaliet in baksteen. Beeldbepalende teruggelegen ligging aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 79		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij, stookhut en hekpeilers. Boerderij van het Westerwoldse type, gebouwd in circa 1870. In ambachtelijk-traditionele trant. Relatief gaaf bewaard voorbeeld van Westerwoldse boerderij. Ensemble van boerderij met stookhut en hekpeilers. Beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 88		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig openbare lagere school. Gebouwd in1871 en uitgebreid in 1885. Eenlaags pand op L-vormige plattegrond. Uitbreidingen aan de achterzijde zijn van recenter datum en vallen buiten de aanduiding. Ensemble met naastgelegen meesterswoning. Beeldbepalende ligging in de kern van het dorp.

Vriescheloo	Dorpsstraat 98		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in 1870. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant in type dat meer voorkomt in de streek, voorgevel o.a. voorzien van kleine keldervensters en grotere zaadzoldervensters. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg in Vriescheloo.

Vriescheloo	Dorpsstraat 78		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige winkel-woning, vm. manufacturenzaak. Uitgevoerd als dwarshuis met achterhuis. Winkel aan de linker voorzijde, rijk gedecoreerde pui voorzien van entree in portiek met etalageruiten. Voorbeeld van winkelbebouwing in Vriescheloo. Beeldbepalende ligging in de kern van het dorp.

Vriescheloo	Dorpsstraat 86		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in 1802. Oudste boerderij van Vriescheloo. Met gevelankers W.E.E. 1802. Boerderij van het Westerwoldse type in ambachtelijk-traditionele trant. Beeldbepalend gelegen in het lint van Vriescheloo.

Vriescheloo	Dorpsstraat 90		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Schoolmeesterswoning, gebouwd in circa 1900. Uitgevoerd als dwarshuis. In ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van overgangsarchitectuur, o.a. metselmozaïek. Ensemble met naastgelegen schoolgebouw. Beeldbepalende ligging in de kern van het dorp.

Vriescheloo	Dorpsstraat 106		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij, herbouwd na brand in 1938. Kremershoeve. Boerderij met villa als voorhuis, mogelijk oudere schuur. Voorhuis uitgevoerd in expressionistische architectuur. Vrijstaande bijgebouwen zijn van recentere datum en vallen buiten de aanduiding. Beeldbepalende ligging nabij de bocht in de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 109		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij herbouwd in 1952 na brand. Forse boerderij met schuur en woonhuis onder één nok. Voorhuis met twee verdiepingen en een zolderverdieping. Uitgevoerd in zorgvuldige traditionalistische architectuur. Beeldbepalende ligging op ruim perceel. Gebouwd op locatie van oudere boerderijplaats.

Vriescheloo	Dorpsstraat 125		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij, gebouwd in circa 1880. Boerderij met dwarshuis als voorhuis. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden neoclassicisme, o.a. symmetrische opzet, daklijst en entree. Beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat, op de hoek met de Pastorielaan.

Vriescheloo	Dorpsstraat 113		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuisboerderij. Voorhuis gebouwd in 1880 en schuur herbouwd in 1901. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme, o.a. symmetrische opzet, daklijst, omlijste entree. Met streekeigen verhoogde middenrisaliet. Teruggerooide ligging aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 139		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige christelijke lagere school, gebouwd in circa 1930. Pand op L-vormige plattegrond. Uitgevoerd in expressionistische architectuur, o.a. kenmerkende kapvorm, vensters en entree. Ensemble met naastgelegen meesterswoning. Beeldbepalende teruggelegen ligging, met schoolplein aan de voorzijde.

Vriescheloo	Dorpsstraat 121		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	0	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige pastorie, behorende bij het naastgelegen kerkgebouw. Woning oorspronkelijk gebouwd als dwarshuis en in een latere fase uitgebreid met een extra verdieping. Aangebouwd verenigingsgebouw aan de achterzijde valt buiten de aanduiding. Ensemble met kerk en beeldbepalende ligging aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Dorpsstraat 131		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villaboerderij. Het voorhuis uit circa 1925 is door middel van een hals aan de schuur verbonden. Uitgevoerd in zorgvuldige interbellumarchitectuur. Beeldbepalend gelegen aan de Dorpsstraat, op de hoek met de Bisschopsweg.

Vriescheloo	Dorpsstraat 137		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning, gebouwd in circa 1930. Ensemble met naastgelegen schoolgebouw uit dezelfde periode. Eenlaags woonhuis onder zadeldak. Uitgevoerd in interbellum architectuur. Beeldbepalende ligging nabij de bocht aan de Dorpsstraat.

Vriescheloo	Industrieweg bij 1		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Bushokje van busbedrijf GADO (Groninger Autobusdienst Onderneming). Gebouwd in 1953. Thans nog in gebruik als wachthokje voor de bus. Beeldbepalend gelegen aan de Industrieweg in Vriescheloo. Ensemble met vergelijkbaar bushokje in Bellingwolde.

Vriescheloo	Industrieweg 3		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij van het krimpentype. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Met nok evenwijdig aan de weg gelegen en entree gericht op de weg. Beeldbepalend gelegen aan de Industrieweg.

Vriescheloo	J. Buiskoolweg 16		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in 1953. Boerderij bestaande uit een woonhuis onder zadeldak en door een laag tussenlid verbonden met de schuur. Uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur. Beeldbepalende ligging aan de J. Buiskoolweg. Vrijstaande bijschuur is van later datum en valt buiten de aanduiding.

Vriescheloo	Wedderweg 31		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Baptistenkerk. Gebouwd in 1925 op locatie van oudere voorganger. Kleine zaalkerk onder zadeldak tussen topgevels. Met spitsboogvensters. Beeldbepalende ligging in de kern van het dorp. Uitbreiding aan de voorzijde is van recente datum en valt buiten de aanduiding. Ensemble met naastgelegen pastorie.

Vriescheloo	Wedderweg 36		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Rentenierswoning gebouwd in circa 1930. Woning op rechthoekige plattegrond en onder kenmerkend hoog tentdak. Uitgevoerd in expressionistische architectuur. Ensemble met naastgelegen boerderij, nr. 34. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg in het dorp.

Vriescheloo	J. Buiskoolweg 5		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Ontginningsboerderij, gebouwd in circa 1950. Boerderij Johanna hoeve. Uitgevoerd in zorgvuldige wederopbouwarchitectuur. Gebouwd voor de ontginning van het Rhederveld, aan de Duitse grens. Beeldbepalende ligging aan de J. Buiskoolweg. Aangebouwde bijschuur is van latere datum en valt buiten de aanduiding.

Vriescheloo	Meidoornweg 3		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dorpshuis. Voormalige boerderij, gebouwd in 1938 op locatie van oudere voorganger. Boerderij van het krimpentype. Met latere aanbouw aan de voorzijde. Woonbebouwing aan de Meidoornlaan is later rond de boerderij gebouwd. Beeldbepalend gelegen.

Vriescheloo	Wedderweg 34		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij herbouwd na brand in 1936 -1937. Kop-romp boerderij uitgevoerd in expressionistische architectuur, o.a. voorzien van brede dakoverstek, kenmerkende vensterindeling en entree onder luifel. Ensemble met naastgelegen rentenierswoning, nr. 36. Beeldbepalende ligging aan de doorgaande weg in het dorp.

Karakteristieke objecten Wedde

Wedde	Borgesiusweg 4		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Ontginningsboerderij uit circa 1905. Hoort bij ontginning Hoornder venen. Uitgevoerd in overgangsarchitectuur. Met topgevel en baanderdeuren in de voorgevel. Op het perceel een stookhut. Beeldbepalende ligging aan de Borgesiusweg.

Wedde	Hoofdweg 2		
Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalig waterschapshuis van waterschap Reiderzijlvest. Gebouwd in 1973 naar ontwerp van de architect H.T. Timmer. Thans in gebruik als gemeentehuis. Gebouw bestaande uit meerdere bouwdelen/vleugels die met elkaar zijn verbonden. Zeer beeldbepalend gelegen bij de entree van het dorp, aan het Ruiten Aa kanaal.

Wedde	Hoofdweg 33, 35		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig café "Bazar de Leeuw" met winkel-woning. Gebouwd in circa 1925. uitgevoerd in expressionistische architectuur. Kenmerkende entree op de hoek. Het pand heeft een beeldbepalende ligging in de kern van Wedde.

Wedde	Hoofdweg 9, 11		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in 1837. Notariswoning gelegen aan de oprijlaan naar de Burcht van Wedde. Uitgevoerd als dwarshuis en in latere fase aan achterzijde uitgebreid tot dubbele woning. Ensemble met nabijgelegen burcht, met de voorzijde gericht op de oprit. Beeldbepalend gelegen.

Wedde	Hoofdweg 10		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis "Burchtzicht" uit circa 1905. Dwarshuis met schuur, uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Symmetrische opzet van het voorhuis, met middenrisaliet met geornamenteerde deur en fries in gekleurd metselmozaïek. Zeer beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg in Wedde.

Wedde	Hoofdweg 29, 31		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dwarshuis. Dubbele woning onder schilddak met nokschoorstenen en op een rechthoekige plattegrond. Gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant met neoclassicistische kenmerken, waaronder symmetrische opzet en daklijkt. Beeldbepalend gelegen in de kern van het dorp.

Wedde	Hoofdweg 6		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis, gebouwd in circa 1910. Krimpentype met wolfseind uitgevoerd in een overgangsarchitectuur, o.a. voorzien van speklagen, aanzet- en sluitstenen en klimmende fries in metselwerk. Beeldbepalende ligging tegenover de burcht van Wedde.

Wedde	Hoofdweg 99		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis. Krimpentype uit 1920. Traditioneel-ambachtelijke trant met onder andere metselmozaïeken boven de ramen, speklagen en met driehoekige vensters op de verdieping. Beeldbepalende ligging aan de weg tussen Wedde en Veele.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 12		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige meesterswoning, gelegen naast gesloopt Alb. Wubsschool. Het pand heeft een schilddak en rechthoekig plattegrond, gebouwd in circa 1906. Overgangsarchitectuur met onder andere een middenrisaliet en metselmozaïeken. Beelbepalende ligging in Wedderveer.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 2a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Transformatorgebouwtje uit circa 1925. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Met metselmozaïek en zadeldakje met een rode dakpan. Het pand is beeldbepalend en gelegen aan de doorgaande weg. Voorbeeld van zorgvuldige bouw van nutsvoorzieningen in de jaren twintig.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 35		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kop-romp boerderij gebouwd in circa 1935. Het voorhuis met zadeldak is door middel van een hals verbonden met de schuur. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Beeldbepalende ligging aan de hoofdweg in Wedderveer.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 57, 59		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbele woning, gebouwd rond 1900. Uitgevoerd als blokvormig dwarshuis met schuur. Eenlaags voorhuis onder afgeknot schilddak. Voorzien van kenmerkende gestucte lagen, aanzet- en sluitstenen, en daklijst. Vm. woning voor voorname familie Snelter-Dubbeling. Beeldbepalend gelegen aan de Hoofdweg in Wedderveer.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 16		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis van het villatype uitgevoerd in vernieuwingsstijl. Asymmetische plattegrond, deels gestuct en elementen in schoonmetselwerk. Achterliggende uitbouw is van latere periode. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 24		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa gebouwd in 1928. Op asymmetrische plattegrond. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur, met onder andere gebruik van verschillende tinten baksteen. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg en nabij molen.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 55		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in circa 1935. Boerderij van het kop-romp type, uitgevoerd in interbellumarchitectuur. Iets teruggerooide beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg in Wedderveer. Vrijstaand bijgebouw op het achtererf is van recenter datum en valt buiten de aanduiding.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 71		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Boerderij gebouwd in circa 1910. Boerderij van het Oldambtster type, met woonhuis en schuur onder één nok. Met invloeden van Neoclassicisme, o.a. symmetrische opzet voorhuis, daklijst en aanzet- en sluitstenen. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg in Wedderveer. Met stookhok. De overige vrijstaande bebouwing op erf van latere datum valt buiten de aanduiding.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 73		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Kop-romp boerderij gebouwd in circa 1946. Voorbeeld van vroege wederopbouwarchitectuur. Beeldbepalende ligging aan de Hoofdweg in Wedderveer. Vrijstaande bebouwing op het erf is van latere datum valt buiten de aanduiding.

Wedde	Hoornderweg 1		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa. Woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgtevoerd in Vernieuwingsstijl, o.a. voorzien van erkers. Wit gepleisterd. Met hekpeilers. Beeldbepalende vrijstaande ligging op ruim perceel aan de Hoornderweg.

Wedde	Kerkstraat 15		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Baarhuisje, gebouwd rond 1900. Begraafplaats aangelegd rond 1870 en in 1903 uitgebreid. Eenlaags lijkenhuisje onder zadeldak, topgevels bekleed met hout. Bedekt met platte Friese pannen. Beeldbepalende ligging op de begraafplaats.

Wedde	Lageweg 61		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige arbeiderswoning. Woning van het krimpentype uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Voorbeeld van vroege bebouwing in Wedderheide. Relatief gaaf bewaard voorbeeld van een arbeiderswoning,.

Wedde	Hoofdweg Wedderveer 8		
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woning gebouwd in 1920. Woonhuis met mansardekap en witgepleisterde gevels. Uitgevoerd in vernieuwingsstijl. Voorzien van o.a. basement met metselmozaïeken en erker. Beeldbepalende ligging in het dorp Wedderveer.

Wedde	Hoornderweg 2a		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Transformatorgebouwtje uit circa 1930. Uitgevoerd in interbellumarchitectuur met invloeden van het Rationalisme. Voorbeeld van de zorgvuldige bouw voor de nutsvoorzieningen in de jaren twintig. Beeldbepalend gelegen aan de doorgaande weg in Wedderveer.

Wedde	Lageweg 14c		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige chocoladefabriek Van Houten, en later Bouwmans Banketfabriek 'De Ster'. Chocoladefabriek gebouwd in 1952. Deels éénlaags en deels drielaags complex, uitgevoerd in shake-hands architectuur, waarbij oude vormentaal en nieuwe materialen worden gecombineerd. Zeer beeldbepalend gelegen aan de Lageweg.

Wedde	Schoolstraat 3		
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige schoolmeesterswoning, gebouwd in circa 1885. Uitgevoerd als dwarshuis, bestaande uit voor- en achterhuis. Voorhuis onder schilddak met nokschoorstenen en een dakopbouw. Beeldbepalende ligging aan de Schoolstraat. Naastgelegen school is inmiddels verdwenen.

3. Handreiking karakteristieke bebouwing

Landschapstypen en gebouwtypen
In Westerwolde komen een vijftal landschapstypen voor; zeeklei- of dijkenlandschap, wegdorpen of veenontginningslandschap, esdorpenlen esgehuchtenandschap, heideontginnings-landschap en veenkoloniaal landschap. Deze landschappen hebben ieder hun eigen identiteit. Bij het opstellen van de handvatten voor bebouwing, erfinrichting en landschappelijke inpassing is gekozen voor een gebiedsgerichte benadering zodat karakteristieke verschillen tussen de landschapstypen behouden blijven.

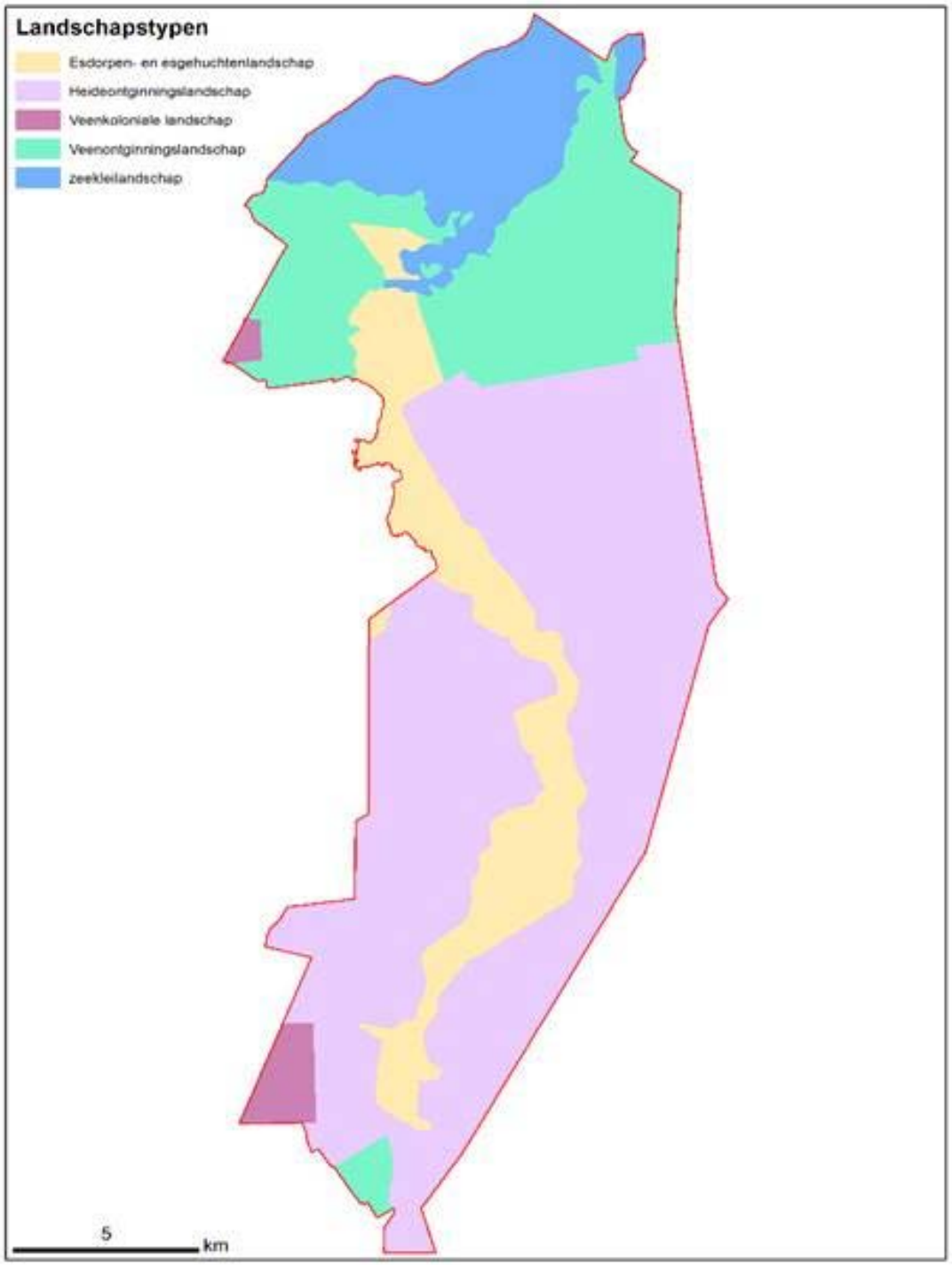

Daarnaast worden op basis van de kenmerken van de geïnventariseerde karakteristieke panden meerdere gebouwtypologieën onderscheiden. Het gaat hierbij om de Westerwoldse boerderij, de Oldambtster boerderij, arbeiderswoning of keuterij (krimpentype), dwarshuisboerderij, villaboerderij, ontginningsboerderij (kop-romp) en wederopbouwboerderij. Woonhuizen vormen een aparte categorie. Daarnaast zijn er gebouwen met een bijzondere functie, bijvoorbeeld kerken, scholen, brug- en sluiswachterswoningen en transformatorgebouwtjes. Tenslotte zijn er objecten (geen gebouwen), zoals bruggen, sluizen, kazematten en bushokjes. Vanwege het unieke karakter van deze bijzondere gebouwen en objecten kunnen de algemene kenmerken alleen globaler worden omschreven en komt het meer aan op maatwerk.

In het onderstaande zijn per gebouwtype de meest belangrijke kenmerken omschreven. De algemene kwalitatieve handvatten zijn op deze kenmerken gebaseerd.

Westerwoldse boerderij

- Traditioneel streekeigen type (komen voor op de oude bewoningsplaatsen).
- Grote maat (lengte 20-40 meter).
- Eenvoudige grondvorm meest met eenzijdige forse krimp ter plaatse van de overgang woonhuis/schuur, schuurdak met lage goot.
- (Maximaal deurhoogte) is bepalend voor het beeld (dakhelling 30-45 graden).
- Terughoudend gedecoreerd woongedeelte, schuur sobere uitstraling.
- Rode Groninger baksteen en ongeglazuurde rode, gebakken pannen, soms zwarte gebakken pannen op het voorhuis.

Oldambtster boerderij

- Grote maat (lengte 20-40 meter).
- Eenvoudige grondvorm meest met meerdere krimpen, schuurdak met lage goot (maximaal deurhoogte) is bepalend voor het beeld.
- (Dakhelling 30-45 graden).
- Gedecoreerde woongedeelte met een accent op de (symmetrische) voorgevel, schuur sobere uitstraling.
- Rode Groninger baksteen en ongeglazuurde rode, gebakken pannen, soms zwarte gebakken pannen op het voorhuis.

Arbeiderswoningen of keuterij

- Verkleinde versie van Westerwoldse en Oldambtster boerderij.
- Kleine maat (lengte 10-20 meter).
- Zie voor grondvorm kenmerken Westerwoldse en Oldambtster boerderij.
- Meest zeer sobere uitstraling en detaillering.
- Rode Groninger baksteen en ongeglazuurde rode, gebakken pannen.

Dwarshuisboerderij

- Boerderij waarvan het voorhuis dwars op de schuur is geplaatst, vanaf halverwege de negentiende eeuw.
- Grote maat (lengte 20-40 meter).
- Symmetrische opbouw van het voorhuis .
- Rijke uitstraling met klassieke indeling, o.a. daklijst, nokschoorstenen en omlijste entree centraal in de voorgevel.
- Rode Groninger baksteen en zwarte gebakken pannen op het voorhuis.

Villaboerderij

- Forse boerderij met villa-vormig voorhuis uit de eerste helft van de 20e eeuw. Woongedeelte onder één nok met de schuur of vrijstaand met tussenlid.
- Grote maat (lengte 20-40 meter).
- Woongedeelte met een samengestelde grondvorm. Dakhelling villa conform schuur of steiler. Schuurdak met lage goot (maximaal deurhoogte) en een dakhelling van 35-50 graden.
- Eigen architectonische stijl van de villa is beeldbepalend, decoratieve elementen passend binnen architectonische stijl.
- Diverse gedempte kleuren baksteen met vaak geglazuurde pannen.

Ontginningsboerderij (kop-romp)

- Zijn veelal naoorlogs.
- Gemiddeld tot grote maat (lengte 20-40 meter).
- Eenvoudige grondvorm (kop-romp), schuurdak met lage goot (maximaal deurhoogte) is beeldbepalend (dakhelling 35-50 graden).

- Eenvoudige sobere uitstraling en detaillering.
- Rode Groninger baksteen en ongeglazuurde rode, gebakken pannen, soms zwarte gebakken pannen op het voorhuis.

Wederopbouwboerderij

- Gebouwd in de periode 1945-65.
- Gemiddeld tot grote maat (lengte 20-40 meter).
- Variërend in grondvorm, zowel kop-romp type, kop-hals-romp type als gelede boerderij.
- Zorgvuldige detaillering en sobere uitstraling.
- Toepassing van moderne materialen en vormen.

Woonhuizen

- Breed scala aan diverse typen woonhuizen uit diverse tijdsperioden.
- Wisselende maat en schaal.
- Woningen met combinaties van wisselende goothoogtes (3-6 meter), woningen met een goothoogte van 6 meter rondom komen buiten de bebouwde kom niet voor.
- Eigen architectonische stijl van de woning is beeldbepalend, decoratieve elementen passend binnen architectonische stijl.
- Diverse gedempte kleuren baksteen met vaak geglazuurde pannen. Incidenteel komt (gebroken wit) stucwerk voor.

Gebouwen met bijzondere functie

- Breed scala aan diverse typen gebouwen uit diverse tijdsperioden.
- Gebouwd voor specifieke functie en gebruik. Typologie bepaald door de oorspronkelijke functie.
- Wisselende maat en schaal.
- Architectonische stijl en materialen worden bepaald door de functie.

Objecten met bijzondere functie

- Breed scala aan diverse typen objecten (bouwwerken) uit diverse tijdsperioden. Gebouwd voor specifieke functie.
- Zeer wisselende maat en schaal

Handvatten bij verbouw van karakteristieke bebouwing
Voor verbouwplannen geldt dat door vergunning aanvragers zorgvuldig gekeken wordt naar de ruimtelijke mogelijkheden van het bestaande pand. De wensen dienen in balans te zijn met de mogelijkheden. Er wordt gezocht naar de minste aantasting van de karakteristieke delen van het pand (liever 1 grotere ingreep dan meerdere kleine ingrepen), het erf en de landschappelijke inpassing. De algemene criteria per gebouwtype zijn:

Westerwoldse boerderij

- Bij uitbreiding zoeken naar inpandige oplossing.
- Verkleining van de schuur door inkorting is bespreekbaar indien de kenmerkende maatverhouding tussen woon- en bedrijfsgedeelte van de boerderij herkenbaar en afleesbaar blijft.

Oldambtster boerderij

- Bij uitbreiding zoeken naar inpandige oplossing.
- Bij uitbreiding staat het behoud van de eenvoudige grondvorm voorop. Ondergeschikte aanbouwen zoals een serre of een erker aan voorhuis zijn bespreekbaar.
- Verkleining van de schuur door inkorting is bespreekbaar indien de kenmerkende maatverhouding tussen woon- en bedrijfsgedeelte van de boerderij herkenbaar en afleesbaar blijft.

Arbeiderswoningen of keuterij

- Bij uitbreiding zoeken naar inpandige oplossing.
- Bij uitbreiding staat het behoud van de eenvoudige grondvorm voorop. Verlenging van de hoofdvorm en/of bijplaatsen van een los volume met tussenlid zijn bespreekbaar.

Dwarshuisboerderij

- Bij uitbreiding zoeken naar inpandige oplossing.
- Bij uitbreiding staat het behoud van de symmetrische grondvorm voorop. Ondergeschikte aanbouwen zoals een serre of een erker aan voorhuis zijn bespreekbaar.

- Verkleining van de schuur door inkorting is bespreekbaar indien de kenmerkende maatverhouding tussen woon- en bedrijfsgedeelte van de boerderij herkenbaar en afleesbaar blijft.

Villaboerderij

- Bij uitbreiding zoeken naar inpandige oplossing.
- Uitbreiding van de villa is bespreekbaar, mits passend bij de bestaande architectonische stijl. De uitbreiding heeft een hoogwaardig karakter.
- Verkleining van de schuur door inkorting is bespreekbaar indien de kenmerkende maatverhouding tussen woon- en bedrijfsgedeelte van de boerderij herkenbaar en afleesbaar blijft.

Ontginningsboerderij (kop-romp)

- Bij uitbreiding zoeken naar inpandige oplossing.
- Bij uitbreiding staat het behoud van de eenvoudige grondvorm voorop. Ondergeschikte aanbouwen zoals een serre of een erker aan voorhuis zijn bespreekbaar.
- Verkleining van de schuur door inkorting is bespreekbaar indien de kenmerkende maatverhouding tussen woon- en bedrijfsgedeelte van de boerderij herkenbaar en afleesbaar blijft.

Wederopbouwboerderij

- Bij uitbreiding zoeken naar inpandige oplossing.
- Bij uitbreiding staat het behoud van de oorspronkelijke grondvorm voorop. Ondergeschikte aanbouwen zoals een serre of een erker aan voorhuis zijn bespreekbaar.
- Verkleining van de schuur door inkorting is bespreekbaar indien de kenmerkende maatverhouding tussen woon- en bedrijfsgedeelte van de boerderij herkenbaar en afleesbaar blijft.

Woonhuizen

- Uitbreiding van woonhuizen zijn bespreekbaar, mits passend bij de bestaande bebouwingstypologie en architectonische stijl. De uitbreiding heeft een hoogwaardig karakter.

Gebouwen met bijzondere functie

- Mogelijkheden voor uitbreiding per gebouw onderzoeken.
- Bij uitbreidingen en/of verkleiningen staat behoud van de oorspronkelijke hoofdvorm voorop.
- Functie afleesbaar en herkenbaar houden.

Objecten met bijzondere functie

- Mogelijkheden voor uitbreiding per object onderzoeken.
- Bij uitbreidingen en/of verkleiningen staat behoud van het oorspronkelijke object voorop.
- Functie afleesbaar en herkenbaar houden.

Tot slot wordt de landschappelijke inpassing en de erfinrichting van het karakteristieke gebouw gehandhaafd of hersteld, passend bij passend bij het landschapstype waar het pand deel van uit maakt (zie ook onder het kopje landschappelijke inpassing en erfinrichting).

Handvatten bij nieuwbouw na sloop van karakteristieke bebouwing
Voor nieuwbouwplannen geldt dat eerst zorgvuldig gekeken wordt of herstel en verbouw van het bestaande pand mogelijk is. Als dit aantoonbaar niet kan, komt afbraak en herbouw op een zorgvuldige wijze in beeld. Algemeen uitgangspunt is dat met de nieuwbouw de verloren gegane kwaliteiten ruimschoots worden gecompenseerd.

Indien een te slopen karakteristiek pand deel uit maakt van een grotere ruimtelijke eenheid, bijvoorbeeld een reeks boerderijen in een veldontginning, een veenkoloniaal lint of een zwerm boerderijen in een esgehucht wordt de nieuwe bebouwing qua plaatsing, typologie en hoofdvorm, aanzichten en detaillering geïnspireerd en gerelateerd aan de overige, bestaande bebouwing in deze ruimtelijke eenheid.

In gevallen waarbij een pand geen onderdeel is van een grotere ruimtelijke eenheid, kan ook gekozen worden voor bouwtypologieën die voorkomen in het landschapstype waarvan de locatie deel uit maakt. In het onderstaande schema is per gebouwtype aangegeven in welke landschapstypen deze voorkomen. Daarnaast zijn per gebouwtype de criteria bij nieuwbouw aangegeven.

Westerwoldse boerderij
- Westerwoldse type komt voor in het esdorpenlandschap en het wegdorpenlandschap op de oude bewoningsplaatsen.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Verkleining van het bouwvolume van 10% aanvaardbaar. Afhankelijk van de maat en schaal van de omliggende boerderijen is eventueel een forsere reductie bespreekbaar. Randvoorwaarde is dat de samenhang tussen de vervangende nieuwbouw en omliggende boerderijen behouden blijft.

Oldambtster boerderij
- Oldambtster boerderij komt in elk landschapstype voor.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.

- Verkleining van het bouwvolume van 10% aanvaardbaar. Afhankelijk van de maat en schaal van de omliggende boerderijen is eventueel een forsere reductie bespreekbaar. Randvoorwaarde is dat de samenhang tussen de vervangende nieuwbouw en omliggende boerderijen behouden blijft.

Arbeiderswoningen of keuterij

- Arbeiderswoningen of keuterijen komen in elk landschapstype voor.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Bij vervangende nieuwbouw kleinschaligheid nastreven. Ten opzichte van het bestaande bouwvolume is een toename van bouwvolume van 10% aanvaardbaar. Indien meer bouwvolume is gewenst is verlenging van de hoofdvorm of bijplaatsen van een tweede volume met tussenlid bespreekbaar.

Dwarshuisboerderij

- Dwarshuisboerderijen komen hoofdzakelijk voor in het wegdorpenlandschap en het esdorpenlandschap.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Verkleining van het bouwvolume van 10% aanvaardbaar. Afhankelijk van de maat en schaal van de omliggende boerderijen is eventueel een forsere reductie bespreekbaar. Randvoorwaarde is dat de samenhang tussen de vervangende nieuwbouw en omliggende boerderijen behouden blijft.

Villaboerderijen

- Komen overal in de gemeente voor, maar vooral in het wegdorpenlandschap, ontginningslandschap en de veenkoloniale linten.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Bij vervangende nieuwbouw is een nieuwe villa mogelijk met een eigen, hoogwaardige architectuur in combinatie met een losse of aangebouwde schuur in passende verhouding.

Ontginningsboerderijen (kop-romp)

- Komen hoofdzakelijk voor in het ontginningslandschap.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Verkleining van het bouwvolume van 10% aanvaardbaar. Afhankelijk van de maat en schaal van de omliggende boerderijen is eventueel een forsere reductie bespreekbaar. Randvoorwaarde is dat de samenhang tussen de vervangende nieuwbouw en omliggende boerderijen behouden blijft.

Wederopbouwboerderij

- Dwarshuisboerderijen komen hoofdzakelijk voor in het ontginningslandschap en wegdorpenlandschap.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Verkleining van het bouwvolume van 10% aanvaardbaar. Afhankelijk van de maat en schaal van de omliggende boerderijen is eventueel een forsere reductie bespreekbaar. Randvoorwaarde is dat de samenhang tussen de vervangende nieuwbouw en omliggende boerderijen behouden blijft.

Woonhuizen

- Woonhuizen komen in ieder landschapstype voor.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Bij vervangende nieuwbouw voldoende hoogwaardig architectonisch beeld realiseren.

Gebouwen met bijzondere functie

- Gebouwen met een bijzondere functie komen in ieder landschapstype voor.
- Situering en oriëntatie van de bebouwing is conform de bestaande bebouwing.
- Vervangende nieuwbouw inspireren op de beschreven kenmerken.
- Bij vervangende nieuwbouw voldoende hoogwaardig architectonisch beeld realiseren.

Objecten met bijzondere functie

- Objecten met een bijzondere functie komen in vrijwel ieder landschapstype voor.
- Situering en oriëntatie van de objecten is conform het bestaande.
- Bij vervanging inspireren op de beschreven kenmerken.
- Bij vervanging voldoende hoogwaardig beeld realiseren.

Tot slot wordt de landschappelijke inpassing en de erfinrichting van de nieuwbouw gehandhaafd of hersteld, passend bij passend bij het landschapstype waar de nieuwbouw deel van uit maakt (zie ook onder het kopje landschappelijke inpassing en erfinrichting).

	DIJKEN-LANDSCHAP	WEGDORPEN-LANSCHAP	ESDORPEN-LANDSCHAP	ONTGINNINGS-LANDSCHAP	VEENKOLONIALE-LANDSCHAP
WESTERWOLDSE BOERDERIJ					
OLDAMBTSTER BOERDERIJ					
ARBEIDERSWONING					
KLEINE BOERDERIJ (KRIMPENTYPE)					
DWARSHUISBOERDERIJ					
VILLABOERDERIJ					
ONTGINNINGSBOERDERIJ (KOP-ROMP)					
WEDEROPBOUWBOERDERIJ					

	DIJKEN-LANDSCHAP	WEGDORPEN-LANSCHAP	ESDORPEN-LANDSCHAP	ONTGINNINGS-LANDSCHAP	VEENKOLONIALE-LANDSCHAP
WOONHUIZEN					
GEBOUWEN MET BIJZONDERE FUNCTIE					
OBJECTEN MET BIJZONDERE FUNCTIE					

Landschappelijke inpassing en erfinrichting
In Westerwolde komen nauwelijks boerderijen voor met een mantel van forse (boom)beplanting rondom het erf. De landschappelijke inpassing in de streek heeft in algemene zin een meer rafelig karakter. Per landschapstype zijn er uiteraard ook verschillen. Het beleid is erop gericht om de onderstaande verschillen herkenbaar en afleesbaar te houden:

- In het **esdorpenlandschap** bestaat het beplantingsbeeld uit losse erfbosjes, rijenbomen op de erfgrens en/of solitaire bomen en soms een boomgaard met een heg. De overwegend forse boombeplanting bestaat uit eik, beuk, es, berk en populier. Gras is bovengeschikt in het beeld en loopt vaak visueel door tot aan de boerderij.
- In het **ontginningslandschap** bestaat het beplantingsbeeld uit rijen bomen en struiken parallel aan de verkavelingsrichting aan één of twee zijden van de boerderij en de daarachter gelegen schuren. De (boom)beplanting bestaat uit eik, beuk, kastanje, berk, lijsterbes, els, populier, wilg. Het gras uit de openbare ruimte loopt visueel veelal door tot aan de boerderij.
- In het **veenkoloniale landschap** wordt het erf begrensd door een combinatie van hagen, hekken en korte rijen en/of groepen boombeplanting. De bebouwing staat vrij dicht langs het kanaal en het erf wordt meestal van de openbare weg gescheiden door een heg (beukenhaag of meidoorn). De boombeplanting staat vanwege het compacte voorerf meest “opzij” en bestaat voornamelijk uit elzen maar ook iep, berk, populier, kastanje of eiken komen voor.
- In het **wegdorpenlandschap** bepaalt de erfbeplanting samen met de forse wegbeplanting het karakter van de groene dorpslinten. Met name bij de boerderijen is sprake van een ruim opgezet voorerf met verspreide bomen, groepen struiken, beplante borders en gras. Voorkomende beplantingsoorten zijn goud(iep), paardekastanje, linde, notenboom, (haag)beuk, rododendron, azalea. Streekeigen hagen van beuk of meidoorn markeren de overgang naar de openbare ruimte.

Voorts zijn de erven in Westerwolde meest terughoudend vormgegeven en ingericht met eenvoudige streekeigen materialen en (boom)beplanting. Hierdoor ontstaat een rustig en krachtig beeld. Het beleid is in algemene zin gericht op het doorontwikkelen van deze kwaliteit. Handvatten voor de erfinrichting voor **alle voorkomende landschapstypen** zijn:

- Kies beplanting passend bij de plek op het erf (voor-, zij- en achererf).
- Stem de erfbeplanting af op de aanwezige grondsoort (klei, veen of zand).
- Sluit aan bij de karakteristieke opbouw van de erfbeplanting per grondsoort.
- Houd bij uitbreidingen de contour van het oorspronkelijke erf zichtbaar.
- Wees zuinig op bestaande beplanting.
- Breng beplanting aan in verhouding tot nieuwe bouwvolumes.
- Terughoudende vormgeving van het erf zodat een rustig beeld ontstaat.
- Bij voorkeur toepassen van streekeigen materialen en streekeigen (boom- en struik)beplanting en groene erfscheidingen.
- Bij boerderijen het erf inrichten met een bijpassende ontwerpingrediënten zoals een moestuin, appelhof, siertuin en bleekveld:
    - Moestuin en de appelhof (appels, maar ook peren, pruimen enzovoorts) komen voor op de warmste plekken op het erf en wordt afgeschermd met hoge hagen (beuk, meidoorn, vlier, veldesdoorn of liguster). Daarnaast staan er vaak diverse fruitbomen en struiken (kersen, bessen, frambozen, stoofperen, walnoot) verspreid over het erf.
    - Siertuinen zijn gelegen aan de voorzijde van de boerderij. Deze tuinen zijn meest ondergeschikt in het beeld dat wordt gedragen door gras dat vanuit de openbare ruimte door loopt tot aan de boerderij.
    - Erven beschikten tot ruim na de Tweede Wereldoorlog over een bleekveld waar de was op natuurlijke wijze werd gebleekt. Dit grasveld is georiënteerd op de zon en werd omzoomd door een lage haag.

Tot slot vormt de inrichting van de voorerven van woonhuizen in de meer verdichte delen van de veenkoloniale linten een aandachtspunt. Deze voorerven zijn soms verhard waardoor een armoedig en stenig beeld ontstaat. Ingezet wordt op het behoud en versterking van een groene erfinrichting.

4. Waarderingscriteria

Het object of complex wordt aangemerkt als karakteristiek voor de gemeente op grond van de volgende criteria:

Cultuurhistorische waarde, met als leidraad:

- het belang van het object / complex als bijzondere uitdrukking van een lokale culturele, sociaal-economische, maatschappelijke en/of wetenschappelijke ontwikkeling;
- het belang van het object / complex als uitdrukking van een emotionele band of beleving van de bewoners met het gebied.

Architectuurhistorische waarde, zich uitend in één of meer van de volgende punten:

- het belang van het object / complex voor de geschiedenis van de architectuur van het exterieur;
- het belang van het object / complex voor het oeuvre van een architect, stedenbouwkundige of ontwerper;
- het belang van het object / complex vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- het belang van het object / complex vanwege bijzonder materiaalgebruik, detaillering en constructie van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
- het belang van het object / complex vanwege het innovatieve karakter als uitdrukking van een technische of typologische ontwikkeling.

Stedenbouwkundig-landschappelijke/ensemble waarde, met als leidraad:

- de betekenis van het object / complex vanwege de situering en de ruimtelijke relaties met de omgeving;
- de betekenis van het object / complex als essentieel onderdeel of representant van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en/of stedenbouwkundig-landschappelijk van belang is.

Authenticiteit:

- de betekenis van het object / complex vanwege de authenticiteit van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
  het belang van het object / complex in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de rurale omgeving of directe omgevingsruimte.

Zeldzaamheid:

- het belang van het object / complex vanwege de architectonische, stedenbouwkundig-landschappelijke, bouwtechnische, typologische en/of functionele zeldzaamheid in het gebied van de gemeente.

Score

Per criterium kunnen de objecten tot drie punten scoren:

0 punten	geen waarde
1 punt	aanwezige waarde
2 punten	hoge waarde
3 punten	zeer hoge waarde

5. Bronnenlijst

Literatuur

- Jochem Abbes, Jan Bakker, Bauke Roelvink, e.a. red. *Landschapsbiografie van Westerwolde*, Assen 2021
- P. Harkema, M.H. Panman, *Bellingwedde, gemeentebeschrijving regio Oldambt/Westerwolde. Monumenten Inventarisatie Project provincie Groningen*, Groningen
- P. Harkema, M.H. Panman, *Vlagtwedde, gemeentebeschrijving regio Oldambt/Westerwolde. Monumenten Inventarisatie Project provincie Groningen*, Groningen
- P.W. Havik, *Boerderijen in Groningen*. *Stad en Lande historische reeks*, Utrecht 1988
- Eduard Houting, Klaas Roelof de Poel, Hans Vrijer, *Westerwolde, over het landschap en de dorpen*, 2013
- Michiel Kruidenier, *Architect Jan Sterenberg en het wonen in de jaren '70; groeikernen en woonmilieus*, Rotterdam 2021
- J.S.A. Huizing, *Boerderijen in het kerspel Vriescheloo*, Zuidlaren 2002
- Th.P.E. de Klerck, O.Chr. Mellema, *Bellingwolde vroeger en nu,* Groningen 1979
- Libau, *Inspiratieboek kleinschalige ingrepen in het Groninger landschap*, Groningen
- Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Oudeschans, gemeente Bellingwedde. Toelichting bij het besluit tot aanwijzing van Oudeschans als beschermd dorpsgezicht, Zeis 1988
- René Perton, Harm Frits Korvemaker, Edo Eddens, *Bellingwedde een rijke historie*, Bellingwedde 2017
- Rijksdienst voor de Monumentenzorg, *Toelichting bij het besluit tot vaststelling van een beschermd dorpsgezicht ex. artikel 20 van de Monumentenweg in Bourtange, gemeente Vlagtwedde*
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, *Toelichting bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd dorpsgezicht Bellingwolde, gemeente Bellingwedde (Groningen)*, Amersfoort 2009
- Ronald Stenvert, e.a. *Monumenten in Nederland, Groningen*, Zwolle 1998
- Stichting 5 mei 1972 Bellingwolde, Dorpsraad Blijham, Stichting Geschiedschrijving Bellingwedde, *Karakteristieke panden en kwaliteiten van de dorpen Bellingwolde en Blijham*, januari 2022
- Joop Tilbusscher, *Zestien vierkante meter: arbeiderswoningen op Groninger dorpen 1900-1950*, Usquert 2015
- Pieter de Vries, *Het huisje op de begraafplaats: lijkenhuisjes in Groningen*, Bedum 2007
- C.J. en R.M.A. Wegman, *Westerwolders en hun woningbezig van 1568 tot 1829*, Winschoten 2006

Websites

- www.allemolens.nl
- www.bagviewer.kadaster.nl
- www.beeldbankgroningen.nl
- www.bunkerinfo.nl
- www.gemalen.nl
- www.google.nl/maps
- www.hisgis.nl/hisgis/gewesten/groningen/groningen
- www.reliwiki.nl
- www.stationsweb.nl
- www.topotijdreis.nl

Libau, adviesorganisatie voor omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed in Groningen en Drenthe

In opdracht van de gemeente Westerwolde

januari 2025